

WAASAN PÄIVÄLEHTI

GPT3

Irtonumero 1 €
Verkossa ilmainen

ISSN 2954-243X

N:o 48

Sunnuntaina, 19 marraskuuta

2023

Waasan Päivälehti - moderni sanomalehti, jonka ulkoasu on peräisin 1870-luvulta. Silloin sanomalehdissä oli vain 4 sivua. Paljon tekstiä, mutta ei kuvia ollenkaan, joten neljässä sivussa on paljon luettavaa. Lehti sisältää lainauksia vanhoista päivälehdistä, jotka on otettu Kansallisarkistosta (digi.kansalliskirjasto.fi). Tämän julkaisun teksti on luotu osittain GPT-3:lla, OpenAI:n laajamittaisella kielisukupolvimallilla. Luonnoskieliä luotaessa teksti on tarkistettu, muokattu ja kieleksi tarkistettu ja sanomalehti ottaa lopullisen vastuun tämän julkaisun sisällöstä. Waasan Päivälehti ilmestyy sunnuntaiaamuisin, mutta tavoitteenamme on, että se ilmestyy joka päivä jatkossa. Lehti on luettavissa verkossa ilmaiseksi, painetut yksittäisnumerot maksavat 1 €. Mainosinta 6 €/palstamillimetri, mutta vakioilmoitukset ovat halvempia (25 mm korkea=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €). Toistuvat ilmoitukset = 50 % alennus. Lähetä ilmoitukset jpg-, tiff- tai png-muodossa osoitteeseen waasanpaivalehti@gmail.com. Ilmoitukset pienennetään 46 mm:n sarakkeen leveyteen. Jos ilmoitus ei mahdu seuraavaan lehteen otamme yhteyttä. Päätoimittaja Hans Björknäs Posti: Waasan Päivälehti, Koulukatu 37 B 7, 65100 Vaasa, puhelin +358-40-5462455.

NAISTEN ÄÄNI-kirjastossa yli tuhat elämäkertaa joista 60 liittyy Vaasaan

Naisten tekemisiä on kirjattu yhteiseen muistiin ällistytävän niukasti. Naisten vaikutuksesta suomalaisen yhteiskuntaan ja kulttuuriin tiedetään aivan liian vähän. Suomalainen Naisliitto haluaa muuttaa tilanteen paremmaksi!

saavutus! "Naisten Ääni"- kirjasto löytyy verkossa osoitteessa "www.naisenaani.fi" ja siinä on nyt yli 1000 lyhyttä elämäkertaa suomalaisista naisista. Tämän kirjaston tavoitteena on luoda mittavan aineiston naisista, jotka ovat

Irma Rewell - Vaasan oopperan sielu

Saui ja Meritta Kentalan seitsemästä lapsesta vanhin, Irma Lahja syntyi viattomien lasten päivänä 1929 Kaustisella. Hänet vihittiin 1954 Vaasassa Tauno Emil Oskar Rewellin kanssa. Tauno Rewell toimi 1960-luvulla maan suurimpiin rautatekniikkoihin kuuluvan Vaasan Teräksen toimitusjohtajana. Hän oli vuosikymmenten ajan tunnettu hahmo Pohjanmaan ja Vaasan elinkeinoelämässä ja sai ansioistaan kauppaneuvoksen arvon.

Irma Rewell edusti urheilukilpailuissa Vaasan Vasamaa lajeinaan 100 metrin juoksu, aita-juoksu ja pituushyppy. Hänen voitonahjantonsa oli erityisen vahva:

Naisten Ääni-projektilla haluttiin luoda mittavan aineiston naisista, jotka ovat eri tavoin vaikuttaneet lähi- ja laajemmassa piirissä tai joiden toiminnalla on ollut merkitystä itsenäisessä Suomessa. Se oli osa Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlintaa vuonna 2017. 1000 elämäkertaa julkaistiin 8.3.2023.

Vaasaan liittyviä elämäkertoja on lähes 60. Siellä löytyy tarinointia Irma Rewellistä, Ritva Hyökystä, Mathilda Wredestä, Ester Ståhlberg, Suomen ensimmäisen presidentin puoliso Eeva Kaupista, arvostettu oikeuspsykiatri ja vahva yhteiskunnallinen vaikuttaja.

Kuva Naisten Ääni (Creative Commons Nimeä-EiKaupallinen-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen.)

Kirsti Vähäkangas Raahesta sai äsken kunniakirjan Suomalaisen Naisliiton Mina Canth seminaarissa. Hän on kirjoittanut jo 106 lyhytelämäkertaa raahelaisista naisista Naisten Ääni- verkkokjulkaisuun. Se on todella merkittävä

eri tavoin vaikuttaneet lähi- ja laajemmassa piirissä tai joiden toiminnalla on ollut merkitystä itsenäisessä Suomessa. Se oli osa Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlintaa vuonna 2017. 1000 elämäkertaa julkaistiin 8.3.2023.

Vaasaan liittyviä elämäkertoja on lähes 60. Siellä löytyy tarinointia Irma Rewellistä, Ritva Hyökystä, Mathilda Wredestä, Ester Ståhlberg, Suomen ensimmäisen presidentin puoliso Eeva Kaupista, arvostettu oikeuspsykiatri ja vahva yhteiskunnallinen vaikuttaja.

Kuva Naisten Ääni (Creative Commons Nimeä-EiKaupallinen-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen.)

Influenssaepidemia ei ole vielä alkanut, mutta koronataruntojen määrät lisääntyneet

Influenssaepidemia ei ole vielä alkanut Suomessa. Lokakuun aikana THL:n tartuntatautirekisteriin on raportoitu viikoittain yksittäisiä influenssalöydöksiä, mutta tapausmäärissä ei ole tällä hetkellä havaittavissa merkittävää kasvua. Sen sijaan koronataruntojen määrässä on ollut kasvua useilla hyvinvointialueilla.

Vaasan väkiluku kasvaa ennätystahtia

Vuosi 2023 on näyttäytymässä Vaasalle voimakkaimpana väestönkasvun vuotena koko 2000-luvulla. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Vaasan väkiluku on kasvanut merkittävästi, peräti 892 asukkaalla tammi-syyskuun aikana. Maa-hanmuutto on keskeinen tekijä tässä voimakkaassa kasvussa, ja se on kiihdyttänyt Vaasan väestönkasvua myös edellisenä vuonna.

Mika Salminen on THL:n uusi toimitusjohtaja

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) uusi pääjohtaja on filosofian tohtori Mika Salmi-

	Sivu-Sid-Page:
Suomeksi	1
På finska	
In Finnish	
På svenska	9
Ruotsiksi	
In Swedish	
In English	17
Englanniksi	
På engelska	
Valokuva-liite	25
Fotobilaga	
Photo supplement	

nen. Salminen työskentelee nykyään THL:n kansanterveyden ja hyvinvoinnin osaston päällikkönä. Uudessa tehtävässään hän aloittaa pääjohtajana 1.1.2024 viiden vuoden toimikaudeksi. Hallitus nimitti Salmisen tehtävään 9.11.2023.

Kuvaliite sivu 25

Takvi tulossa

KOVINA AIKOINA
Kertomus Suomen viimeisten
nälkävuosien ajoilta
KARLA A. TAVASTSTJERNA
Suomentanut Juhani Aho
Julkaistu 1892.
OSA 39

Nuoret insinöörit istuutuivat syreenilehtoon juomaan punssia ja liköörejä, ja soiton lomassa he laulelivat. Talonpojat kuulivat nyt kummikseen omat laulunsa herrain suusta ja ihmettelivät, mitenkä noin hienossa seurassa voitiin sellaisia lauluja laulaa, kun oli kokonainen soittokunta, joka osasi pelata paljon kauniimpia polskia ja valsseja.

Paluumatka tehtiin veneillä illan tyvenessä. Puolen peninkulman päässä talosta odottivat hevoset viedäkseen vieraat rautatielle. Uupuneet valtioneuvokset ja senaattorit ajoivat mieluummin koko matkan, mutta kapteeni Thoreld seurasi nuorten mukana. Kaartin soittokunta pu-

halsi niin että jänikset lähimetsissä pistivät päänsä pensasiin tai tekivät huimaavaa laukkaa menen pitkät kierroksensa luullen, että siitä se nyt tulee metsästä, jommoista ei ole ennen nähty. Mutta kun ne eivät kuulleet koirain haukuntaa, rauhoittuivat ne, tulivat uteliaiksi, laskeutuivat rantaniityille ja pistivät pitkät, liikkuvat, kummastelevan näköiset harmaat korvansa kuulostellen esiin sieltä täältä rantaheini-kosta.

Sorsat lentelivät parvina tyyntä järvenpintaa pitkin ja heittäytyivät veteen, niin että vaahto pölysi niiden ympärillä. Kuikka huusi korkealla ilmassa, ja kapteeni Thoreld vastaanotti viimeiset kiitokset iloisista päivällisistään ja palasi yksin kotiinsa yli hiljaisen järven ollen tyytyväinen siihen meluavaan osaansa, joka hänellä tänään oli ollut maan edistyspyrinnöissä.

KAHDEKSASTOISTA LUKU

TÄNÄÄN

OpenAI:n Kvanttihyppy: Uusi aikakausi tekoälyssä

Kaksi viikkoa sitten OpenAI julkisti vallankumouksellisen sarjan tekoälymalleja ja kehittäjätyökaluja, jotka ovat heittäneet aaltoja teknologiayhteisössä. Tämä merkittävä ilmoitus edustaa kvanttihyppyä eteenpäin tekoälyssä, ja OpenAI on valmis määrittelemään uudelleen rajat siitä, mikä on mahdollista tässä nopeasti kehittyvässä alueessa.

Kärjessä tässä teknologisessa edistysaskeleessa on GPT-4 Turbo, massiivinen kielimalli, joka asettaa uuden standardin vaikuttavalla 128K kontekstikapasiteetillaan. Tämä parannus mahdollistaa tekstin tuottamisen, joka ei ole vain yhtenäisempää vaan myös huomattavan ihmismäistä. OpenAI:n sitoutuminen hinnan alentamiseen samanaikaisesti on selvä osoitus heidän aikeestaan tehdä edistyneet tekoälyominaisuudet laajemman yleisön ulottuville.

Assistants API, toinen keskeinen osa OpenAI:n ilmoitusta,

virtaviivaistaa GPT-4 Turbon integroinnin sovelluksiin. Kehittäjillä on nyt suoraviivainen polku luonnollisen kielen ymmärtämisen, chatbottien ja virtuaaliassistenttien integroimiseksi projekteihin, lupaamalla uutta aikakautta käyttäjävuorovaikutukselle ja kokemukselle.

Mahdollisesti yksi OpenAI:n asearsenaalin visionäärisimmistä lisäyksistä on GPT-4 Turbo näkökyvyllä. Tämä mullistava malli kykenee tuottamaan korkealaatuisia kuvia tekstuaalisten kuvausten perusteella. Kielen ja näkemyksen fuusio avaa mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja ongelmanratkaisuun, jotka olivat aiemmin käsittämättömiä.

DALL-E 3 API, suunniteltu mahdollistamaan kehittäjille generatiivisten tekoälymallien saumattoman integroinnin sovelluksiinsa, merkitsee muutosta siinä, miten luomme ja käsitteellistämme visuaalista sisältöä. Tämä tekoälyllä luodun taiteen demokratisointi voi muuttaa teollisuudenaloja suunnittelusta viihteeseen.

Kuitenkin suuren teknologisen voiman mukana tulee vastuu käsitellä laillisia ja eettisiä kysymyksiä. OpenAI:n Copyright Shield -ohjelman käyttöönotto on kiitettävä askel oikeaan suuntaan.

Ei ollut tullut iloisia tietoja Kotkaisista sen sanantuojan mukana, jonka kapteeni Thoreld muuttamia päiviä isojen päivällistensä jälkeen oli lähettänyt kysymään, kuinka rouva von Blume jaksoi, sekä viemään hänelle kauniita kukkasia. Rouva von Blume oli saanut lavantaudin ja makasi nyt hourien melkein koko päivän.

Mutta sitä ei sanansaattaja tiennyt kertoa, että neiti Louise yötä päivää valvoi äitinsä vuoteen ääressä ja että hän tämän sairauden ensi päivänä puoli päivää oli maannut pää äidin helmassa ja antanut lohdutusta ja hyvällä itseään, kunnes lopuksi oli huomannut, että hänenhän oikeastaan olisi pitänyt lohduttaa ja hoitaa äitiään eikä päinvastoin. Ei tuolla samalla sanantuojalla myöskään ollut mitään kertomista siitä pohjalaisesta naisesta, joka oli kuollut Kotkaisen sairaalassa ja houriessaan kiroillut Paapelin lohikäärmettä,

joka hänen kuumehoureissaan ei ollut kukaan muu kuin Herrasaa-ren hyvinvoipa kapteeni itse. Sanantuojaja oli kyllä kuullut asiasta Kotkaisissa kerrottavan, mutta ei uskaltanut viedä sitä kapteenin korviin, se kun ei muutenkaan kuulunut hänen tehtävänsä.

Kapteeni Thoreld valmistautui itse lähtemään Kotkaisiin, ja eräänä kuumana elokuun päivänä hän ajoi sinne tavattoman kaunis kukkakori polvellaan ja mukanaan pullo kaikkein hienointa tokaijiniiniään.

Kun hän tuli perille, tapasi hän varatuomarin porstuassa, ja tämä vei hänet omaan kamariinsa. Ne tiedot, joita hän sairaasta antoi, olivat hyvin mieltä masentavia. Lääkäri ei antanut suuria toiveita hänen parantumisestaan. Vaikka taudin käännekohta ei ollut vielä tullut, olivat voimat kuitenkin vähenneet viimeisiinsä.

Kapteeni Thoreld katseli kysyvästi hiljaista varatuomaria sil-

Ennakoimalla yritysten suojaamista mahdollisilta tekijänoikeusvaatimuksilta OpenAI osoittaa sitoutumisensa käyttäjien etujen suojelemiseen ja turvallisen innovaatioympäristön edistämiseen.

OpenAI:n ilmoituksen vaikutus ulottuu pitkälle teknologian alueen ulkopuolelle. Tämä kehitys seisoo käännekohdassa tekoälyn historiassa ja sillä on mahdollisuus muokata tapaamme elää ja työskennellä. Asiantuntijoiden positiivinen reaktio tekoäly-yhteisössä korostaa näiden edistysten merkitystä ja niiden potentiaalia tulevaisuudelle.

Yhteenvedon voidaan todeta, että OpenAI:n viimeisin ilmoitus on todiste organisaation sitoutumisesta työntämään tekoälyteknologian rajoja. Nämä mullistavat mallit ja työkalut integroituvat eri teollisuudenaloihin, ja olemme kynnyksellä muutoksen aikakautta, joka uudelleenmäärittellee suhteemme tekoälyyn. Lavaste on pystytetty tulevaisuudelle, jossa innovaatiolla ei ole rajoja, ja OpenAI johtaa tietä tähän jännittävään uuteen rintamaan.

Torilla on joulun avajaiset vielä tänään!

Kaikenlaista toimintaa sekä isoile että pienille, torilla tänään sunnuntaina klo 12-18. Kävelykadulla on poniratsastusta.

Uusi kaupunginosa: Koivuniemi-Björknäs

Uusi pieni kaupunginosa suunnitellaan Vaasaan. Se tulee Haapaniemen, Melaniemen ja Pappilanmäen viereen luonnonkauniille paikalle, ja sinne tulee noin 50-70 asuntoa

Influenssaepidemia ei ole vielä alkanut, mutta koronatartuntojen määrät lisääntyneet

Influenssaepidemia ei ole vielä alkanut Suomessa. Lokakuun aikana THL:n tartuntatautirekisteriin on raportoitu viikoittain yksittäisiä influenssalöydöksiä, mutta tapausmäärissä ei ole tällä hetkellä havaittavissa merkittävää kasvua. Sen sijaan koronatartuntojen määrässä on ollut kasvua useilla hyvinvointialueilla.

THL seuraa sekä korona- että influenssatilanteen kehittymis-

tä ja päivittää ajantasaista tietoa verkkosivuille säännöllisesti. (THL.fi)

Vaasan väkiluku kasvaa ennätystahtia

Vuosi 2023 on näyttäytymässä Vaasalle voimakkaimpana väestönkasvun vuotena koko 2000-luvulla. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Vaasan väkiluku on kasvanut merkittävästi, peräti 892 asukkaalla tammi-syyskuun aikana. Maahanmuutto on keskeinen tekijä tässä voimakkaassa kasvussa, ja se on kiihdyttänyt Vaasan väestönkasvua myös edellisenä vuonna.

Vaasalaisia oli syyskuussa yhteensä 68 880, kun vuoden päättyessä 2022 luku oli 67 988 asukasta. Viimeksi vastaava kasvu ylitti 800 asukkaan rajan vuonna 2011.

– Suomeen suuntautuva maahanmuutto on ollut viime vuosina ennätyksellisen suurta. Vuonna 2023 väestönkehitykseen vaikuttaa merkittävästi myös ukrainalaisten kotikuntahakemukset, kertoo asuntopäällikkö Jonas Nylén.

Maahanmuuttajat asettuvat pääasiassa maan suuriin ja kasvaviin kaupunkeihin. Vaasassa on Suomen suurin maahanmuuttajataustaisten tai vieraskielisten

väestö keskikokoisten kasvukaupunkien joukossa.

Vaasan erinomainen työllisyystilanne on myös yksi kasvun taustatekijä. Syyskuussa Vaasan työttömyysaste oli 6,9 %, ja Pohjanmaan ELY-keskusalueen työttömyysaste oli Manner-Suomen alhaisin (6,0 %).

Vaasan väestönkasvu ylittää selvästi Tilastokeskuksen vuonna 2021 tekemän kuntakohtaisen väestöennusteen, jossa Vaasaan ennakoitiin +1 asukasta vuosille 2022–2023. Kaupungin väkiluku on kuitenkin kasvanut vajaassa kahdessa vuodessa jo 1 265 asukkaalla.

– Vaasa on osoittanut kykenevänsä kasvamaan huomattavasti nopeammin kuin väestöennusteet antavat ymmärtää. Edellinen vastaava kasvusykli tapahtui vuosina 2002–2015, jolloin kaupungin väkiluku kasvoi noin 6 400 asukkaalla, toteaa Nylén.

Vaasassa myös kuntien välinen nettomuutto on pitkistä aikaa positiivinen. Sen sijaan syntyneiden määrä ei ole kasvussa, vaan päinvastoin on laskenut entisestään.

– Tällä hetkellä Vaasassa syntyy noin 30 % vähemmän lapsia verrattuna 2010-luvun alkuun. Tämä kehitys on huolestuttava,

miin. Hänen käytöksensä oli jostensakin kylmää ja virallista, niin että kapteeni melkein pahastui ja kysyi, oliko hän ehkä tullut sopimattomaan aikaan.

— Ei ... ei suinkaan...! vastasi von Blume ja koetti olla ystävällinen.

Kapteeni luki tämän kohtelun varatuomarin luonnollisen alakuloisuuden ja rauhottomuuden syyksi ja kysyi, eikö hän tahtois viedä kukkakoria ja tokaijipulloa sairaalle ja samalla sanoa lämpimiä ja osaaottavia terveisiä.

— Niin ... vastasi von Blume, — mutta minä luulen, että se ei ole hänelle hyväksi nyt, kun hän hourailee. On parasta jättää hänet kokonaan rauhaan.

Vastaus oli niin jyrkkä, että kapteeni säpsähti uudelleen. Hän tarkasteli uudelleen von Blumea ja tarttui hänen käteensä. Hän tuli ajatelleeksi, että rouva von Blume kukaties oli hourinut heidän viimeisestä keskustelustaan

ja että hän ehkä ei ollut tyytyväinen kapteenin käytökseen. Hän puristi lämpimästi ystävänsä kättä ja kysyi:

— Onko hän minulle vihainen — mitä? Eikö hän tahdo tietää minusta mitään?

— Sinä et arvaa aivan väärin.

— Vie sitten hänelle minun kukkaseni ja sano, että minä pyydän häneltä anteeksi ja odotan täällä ulkona hänen ystävällistä tervehdystään! Viimeksi kun olin täällä, puhelin hänen kanssaan, ja hän on ehkä käsittänyt minua väärin. Pyydä, ettei hän minua tuomitsisi. Kapteenilla oli vastustamaton tarve saada kaikki sovitetuksi sairaan kanssa.

Varatuomari mietti hetkisen, sanoi, ettei se mitään hyödyttäisi, kun sairaan ajatukset ovat aivan sekaisin, eikä sanonut voivansa luvata, että vastaus olisi ystävällinen. Sitten hän meni sairaan luo. Kapteeni käveli alussa levottomasti edestakaisin lattialla. Kun

ei vastausta alkanut kuulua, otti hän sanomalehden ja alkoi lukea erästä pääkirjoitusta maamme taloudellisesta kehittymisestä.

Rouva von Blumen sairaus oli alkanut pahoinvoinnilla samana päivänä kun Louisella oli tuo kauhea kohtaus olkiladossa. Kun tytär aivan epätoivoissaan ja itkuunsa menehtymäisillään juoksi äidin syliin, unohti tämä kaiken kipeytensä ja otti vastaan tyttärensä rakkautentunnustuksen ja hänen kalvavat epäluulonsa sillä rauhallisella mielellä, joka hänellä aina oli ollut. Hän istui sohvassaan ja lohdutteli tyttärtään selitellen syitä sairaan vaimon houreisiin ja vakuutellen, ettei kapteeni suinkaan ollut tehnyt hänelle sen pahempaa kuin heidän, jotka nyt vasta olivat ottaneet hänet hoitaakseen, kun tauti jo oli niin pitkälle kehittynyt ja nuorin lapsi kuollut kurjuuteen.

Aina sitä mukaa kun hän koetti istuttaa tyttärensä oikeaa käsi-

tystä hourivan vaimon puheista tuntui hänen omiin aivoihinsa tarttuvan pohjalaisen naisen kuumetta. Hänelle voi tulla sellaisia lapsellisia sivuajatuksia, että hän lopulta huomasi itsekin olevansa valmis hourailemaan. Hän otti vähän lääkettä, mutta varatuomari pelkäsi oitis pahinta — olihan hän koko ajan sanonut, että kaikki tämä päättyisi sillä tavalla, että hän muita hoitaessaan itsekin saisi saman taudin — ja jäi kotiin odottamaan iltaa ja kuumeen kehittymistä sen sijaan, että olisi mennyt kapteeni Thoreldin pitoihin istumaan isännän kupeella lähellä valtioneuvoksia ja senaattoreja.

Hän oli arvannut oikein. Illemmalla eneni kuume arveluttavasti, ja sairaan ajatukset pyörivät koko ajan hänen tyttäressään ja kapteeni Thoreldissa.

JATKUU...

Tätä lehteä voi lukea missä tahansa

kuten täällä Kenian Nairobissa

eikä voimakas maahanmuutto ole ainakaan vielä kääntänyt tätä trendiä, huomauttaa Nylén.

Vaasan vuoden 2023 väestönkehitys osatekijöittäin:

Nettomaahanmuutto: +1 025 henkilöä

Kuntien välinen nettomuutto: +27 henkilöä

Luonnollinen väestönlisäys (syntyneet – kuolleet): -164 henkilöä (Vaasa.fi)

Vuoden 2023 keliakia-tutkijaksi

on valittu lääketieteen tohtori Camilla Pasternack, ilmoitti Keliakialiitto. Palkinto paljastettiin Lautasella-messuilla Helsingin Messukeskuksessa lauantaina 28. lokakuuta 2023 klo 11. Keliakialiiton myöntämä tunnustus on jaettu vuodesta 1996 lähtien.

Pasternack on erikoistunut erityisesti ihokeliakiaan, jota ei ole maailmalla tutkittu laajalti. Ihokeliakia on yksi Tampereen yliopiston Keliakiatutkimuskeskuksen viidestä pääsuunnasta.

– Kunnianosoitus oli iloinen yllätys. Haluan erityisesti kiittää professori Teea Salmea sekä Emil Aaltosen säätiötä, joka myönsi minulle tutkimusapurahaa vuonna 2020. Tämä taloudellinen tuki mahdollisti tuolloin täysipäiväisen tutkimustyön, kertoo Pasternack.

Ihokeliakia on keliakian muoto, jossa ravinnon gluteeni aiheuttaa voimakkaasti kutiavan rakkulaisen ihottuman, lisäksi suolivauriota. Keliakiassa gluteeni vahingoittaa suolen limakalvoja.

Ihokeliakiaan liittyy edelleen

monia mysteereitä.

– Parhaillaan tutkin, miten ihokeliakia eroaa muista keliakian muodoista. Onko alttius tyyppisiin keliakiaopotilaiden liitännäissairauksiin erilainen? Näyttää siltä, että ihokeliakikoilla riskit ovat pienemmät. Tämä koskee ainakin osteoporoosia, munuaistauteja sekä sydän- ja verisuonisairauksia. (Lähde: Keliakialiitto)

THL: Hengitystieinfektiot ovat yleisiä etenkin talvisin ja nostavat sairaalataakkaa

Suomessa kiertää tällä hetkellä väestössä useita hengitystieinfektioita aiheuttavia viruksia. Talvisin infektioita aiheuttavat muun muassa korona-, influenssa-, rino- ja adenovirus sekä RSV. Koronaa kiertää väestössä koko ajan ympäri vuoden. Myös bakteerit, kuten pneumokokki, aiheuttavat hengitystieinfektioita.

”Hengitystieinfektioiden aiheuttama sairaalataakka kokonaisuudessaan on tällä hetkellä tavanomaista tälle vuodelle. Loppuvuoden tilannetta sekä koronan ja muiden virusten epidemiahuippujen ajankohtaa ei voi kuitenkaan varmuudella arvioida”, sanoo Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) ylilääkäri Tuija Leino.

Koronatartuntojen määrät ovat nousussa. Syksyn koronaviruksen valtavariantti on omikronin XBB-alalinja EG.5. Kiertävät koronaviruserämuunnokset ovat keskenään hyvin samankaltaisia eivätkä tämän hetken tiedon mukaan poikkea taudinkvaltaan

toisistaan.

RSV- ja influenssaepidemiät eivät ole vielä alkaneet, vaikka yksittäisiä tapauksia on raportoitu THL:n tartuntatautirekisteriin. Odotettavissa on, että RSV- ja influenssatartunnat lisääntyvät vuodenvaihteeseen mennessä. Influenssaepidemian huippu on usein vasta vuodenvaihteen jälkeen.

Tuija Leino kertoo, että lievän flunssan kaltaisen taudin voi sairastaa kotona sen aiheuttajasta riippumatta.

”Sairastetaan kotona. Hengitystievirusten leviämistä on kuitenkin vaikea välttää, sillä niitä voi tartuttaa, vaikka ei vielä olisi oireita”, selvittää Leino.

Pieni osa sairastuneista tarvitsee sairaalahoitoa.

Olisiko eutanasia sallittava?

Kuluvan vuoden tammikuussa alkanut kampanja eutanasian laillistamiseksi etenee kohti kansalaisaloitetta.

Kansalaisaloite etenee eduskunnan käsiteltäväksi, jos se on kerännyt vähintään 50 000 kannatusilmoitusta kuuden kuukauden kuluessa.

”Me allekirjoittaneet äänioikeutetut Suomen kansalaiset esitämme, että eduskunta päättää antaa hallitukselle tehtäväksi ryhtyä lainvalmistelutoimenpiteisiin eutanasiaa sekä lääkäriavusteista lääkkeellistä kuolemaa koskevan lain säätämiseksi ja eutanasian ja avustetun kuoleman laillistamiseksi Suomessa”, näin kiitetään kampanjan keskeistä sanomaa.

Tähän liittyen on Lääkäriliiton tutkimus lääkärien eutanasiaa käynnissä. Tällä pyritään saamaan mahdollisimman kattavan käsityksen tämänhetkisistä lääkärikunnan mielipiteistä ja asenteista. Tutkimuksen tuloksia hyödynnetään Lääkäriliiton kannanmuodostuksen tukena. Tutkimus tehdään Tampereen yliopiston ja Lääkäriliiton yhteistyönä.

Presidenttivaalit

Stubb ja Haavisto presidenttikilpailun kärjessä.

Kärkipaikka kääntyi Ylen tuoreessa presidenttikyselyssä, kun Alexander Stubb kokoomuksesta nousi suosituimmaksi ehdokkaaksi. Taloustutkimuksen marraskuussa toteuttamassa kyselyssä Stubb saisi 28 prosenttia

äänistä ensimmäisellä kierroksella.

Aikaisemmin kärjessä ollut Pekka Haavisto putosi nyt toiseksi 26 prosentin kannatuksella. Haavisto edustaa valitsijayhdistystä, ja häntä tukee vihreät.

Kuukauden takaiseen mittaukseen verrattuna Stubbin kannatus nousi kuusi prosenttiyksikköä, kun taas Haaviston kannatus laski kolme prosenttiyksikköä. Kärkikaksikon etumatka muuhin ehdokkaisiin kasvoi samalla merkittävästi, selittää Taloustutkimuksen toimitusjohtaja Jari Pajunen.

Haaviston etumatka kolmanneksi sijoittuneeseen valitsijayhdistyksen Olli Rehtiin on nyt 12 prosenttiyksikköä.

Jutta Urpilainen saattaa viikon sisällä suostuuko hän ehdokkaaksi, ja tällöin asetelmat saattavat muuttua. On mahdollista että Urpilainen vie Haaviston muttei Stubbin ääniä.

**He, jotka tietävät
enemmän
ovat
He, jotka lukevat
Waasan Päivälehteä**

Suomalaisten säännöllinen alkoholinkäyttö on vähentynyt THL:n mukaan

Suomalaisten säännöllinen alkoholinkäyttö on vähentynyt tultaessa 2020-luvulle. Viikoittain tai useammin alkoholia käyttäneiden osuus väheni 52 prosentista 48:aan miehillä ja 29 prosentista 22:een naisilla vuosien 2016 ja 2023 välillä.

Tämä käy ilmi THL:n Juomapatutkimuksesta, jota on tehty säännöllisesti noin kahdeksan vuoden välein vuodesta 1968 alkaen.

”Alkoholinkäytön väheneminen on hyvä asia väestön terveyden ja hyvinvoinnin kannalta. Hyvän kehityksen jatkumista on tarpeen tukea haittoja vähentävin alkoholipoliittisin keinoin, jotka hillitsevät alkoholijuomien saatavuutta ja kulutusta – eli säilyttämällä nykyiset kaupoissa myytävien alkoholijuomien prosenttirajat ja alkoholijuomien

korkea verotus”, sanoo THL:n tutkimusprofessori Pia Mäkelä.

Useimmin alkoholia juovat 55–69-vuotiaat miehet

Miehistä kuusi prosenttia ja naisista kaksi prosenttia käytti alkoholia vähintään neljä kertaa viikossa vuonna 2023. Useimmin alkoholia käyttivät 55–69-vuotiaat miehet. Heistä 62 prosenttia käytti alkoholia vähintään viikoittain ja 11 prosenttia neljä kertaa viikossa tai useammin.

Raittiiden osuus väestössä pysyi samalla tasolla vuosina 2016 ja 2023, miehillä 10 prosentin tuntumassa ja naisilla 14 prosentissa.

”Raittiiden osuus väheni pitkään, mutta väheneminen pysähtyi 2000-luvun alkupuolella, jolloin hieman alle kymmenesosa vastaajista oli raittiita”, toteaa erikoistutkija Janne Härkönen THL:stä.

”Tämän jälkeen raittius on hie-man yleistynyt, erityisesti naisilla ja alle 55-vuotiailla. Raittius yleistyi enemmän ennen vuotta 2016 kuin sen jälkeen.” (THL.fi)

Tapahtumat

Sunnuntaikävely

Joka sunnuntai 10 km:n kävely kauppatorilta. Kuten tänään 10.9.23.

Kävelemme yhdessä eri puolilla Vaasaa, tahdin määräävät mukanaolijat, ketään ei jätetä yksin. Lyhyempikin matka mahdollinen. Kävelyn jälkeen käymme jossakin sopivassa kahvilassa juomassa omakustanteinen kahvi tai tee.

Vaasan Kävelyklubin järjestämä.

<http://www.vaasanmarssi.fi>

KAUPUNGINTEATTERI NUNNIA JA KONNIA (The Sisters Act)

14.9. - 30.12.23

Pitkäkatu 53

www.vaasankaupunginteatteri.fi

TIKANOJA

”Polkuja maisemaan”

Berndt Lindholm, näyttely

20.10.23-21.4.24

Museokortti käy

WASA TEATER

”Vänd om min längtan”

Musikaali

Viikon taide-elämys:

Fanny Maria Churberg, suomalainen taiteilija (1845-1892).

Syntynyt Vaasassa. Hänen ensimmäinen kuvataiteen opettajansa oli Alexandra Frosterus-Såltin Vaasassa. Myöhemmin hän opiskeli imDüsseldorfissa, vieraili myös Pariisissa ja maalasi maisemia alkuperäisellä, rohkealla ja voimakkaalla toteutuksella. Hän ei ollut hänen elinaikanaan erityisen arvostettu taiteilijana. Mutta viime aikoina hänet on tunnustettu yhdeksi Suomen parhaista maisemataiteilijoista. Tässä: *Kesämaisema*

5.9.23 - 4.5.24

www.wasateater.fi

PIRKANPOHJAN TAIDEKESKUS, Ähtäri

Eemu Myntti Taiteilijatapaamia SYYSNÄYTTELY 20.9.2023–13.12.2023

MARRASKUU 22.11., 29.11.

JOULUKUU 13.12. klo 15-18

Harvoin nähdyn Eemu Myntti-kokoelman maalauksia ja grafiikkaa.

<http://www.ahtari.fi/pirkanpohja/>

KAUPUNGINTEATTERI

”Kaaos”

Pieni näyttämö Julia

Ensi-ilta 20.10.23

20.10-13.12.23

[vaasankaupunginteatteri.fi](http://www.vaasankaupunginteatteri.fi)

ATENEUM

VÄRIÄ & VALOA – IMPRESSIO-NISMEN PERINTÖ

20.10.2023–25.2.2024

Näyttely esittelee impressionistista ja uusimpressionistista taidetta ajanjaksolta 1860–1916. Väriä & valoa rinnastaa kansainvälisen taiteen huipputaiteen, mutta intensiiviseen kukoistuskautteen.

VAASAN KAUPUNGINTEATTERI ”NOKIA”

Ensi-ilta Romeosalissa

3.11.2023 klo 18

Tarina jättiläisen noususta ja

tuhosta

vaasankaupunginteatteri.fi

LITTFEST

16.-18.11.23

Kaksikielinen kirjallisuusfestivaali.

Vieraana mm Mika Aaltola.

vaasa.fi/litffest

LITTFEST KAMARIKONSERTTI

16.11-23 klo 19.00

Vaasan kaupungintalo

Maiksuton konsertti

MUSTASAAREN JUHLA BOTNIAHALLISSA 18.11.23

Vuonna 2023 Mustasaari juhlii kaksinkertaista vuosipäivää. On kulunut 675 vuotta siitä, kun Mustasaari mainittiin ensimmäisen keran virallisessa julkaisussa, ja kunta juhlii 50-vuotista taivaltaan nyky-muodossaan.

Kunta järjestää 18.11. Botniahallissa suuret Mustasaaren messut, joihin yhdistykset ja yritykset kutsutaan esittelemään toimintaansa yleisölle.

RUSK

Kamarimusiikkia Pietarsaareissa

21.–25.11.2023

Kuninkaallinen juhla

Kansainvälistä luovuutta vuoden pimeimpään aikaan

<https://ruskfestival.fi/fi/>

RITZ

1-2.12.2023 klo 19

JOULUJUHLA KRISTAN JA MARIAN KANSSA

Lämmin jouluesitys joulun odotuksessa Krista Siegfriidisin ja

Mark Levengoodin kanssa

www.ritz.fi

VAASAN KAUPUNGINTEATTERI

Rajaton Joulu

10.12.23 klo 18

Romeonäyttämö

vaasankaupunginteatteri.fi

KORSHOLMAN MUSIIKKIJUHLAT 2024

24.7-31.7.2024

www.korsholmmusicfestival.fi

Ateneum

Yhteistyönäyttely juhlistaa Akseli Gallen-Kallelan taiteellisuutta Wienissä

Ateneumin taidemuseo ja Belvedere-museo Wienissä yhdistävät voimansa esitelläkseen Itävallan ensimmäisen Akseli Gallen-Kallelan teoksille omistetun näyttelyn. Noin 60 kappaletta käsittävä näyttely avataan Wienissä, Itävallassa, syyskuussa 2024.

Ateneumin ja Belvederen yhteistyö yhdistää tämän ainutlaatuisen näyttelyn kuratoineiden Belvederen apulaiskuraattorin tohtori Arnika Groenewald-Schmidtin ja Ateneumin erikoistutkijan Anu

Utraisen asiantuntemuksen.

Akseli Gallen-Kallela (1865–1931) saavutti elinaikanaan mainetta sekä kotimaassaan että kansainvälisesti. Hänen kuvauksellaan suomalaisista ihmisistä, myyteistä ja luonnosta oli keskeinen rooli suomalaisen kansallisen identiteetin muovaamisessa. Lukuosat näyttelykutsut eurooppalaisilta taideyhdistyksiltä ja muilta tahoilta 1900-luvulla korostavat, kuinka hänen taiteensa resonoi kansainvälisen yleisen ja taiteilijoiden keskuudessa Pariisissa, Berliinissä, Lontoossa ja Wienissä.

Tämä yhteistyönäyttely lupaa olla kattava tutkimus Gallen-Kallelan taiteelliseen perintöön ja valottaa hänen vaikutustaan Suomen rajojen ulkopuolella. Showcase ei ainoastaan kunnioita taiteilijan merkittävää panosta, vaan myös korostaa hänen työnsä kestävästä kansainvälistä vetovoimaa. Sekä taiteen harrastajat että kulttuurintutkijat voivat odottaa kiehtovaa matkaa Akseli Gallen-Kallelan monipuoliseen maailmaan, kun näyttely avautuu Wienissä ensi syyskuussa.

Venäjä

15-vuotias Tšetšenian turvallisuuspalvelun johtaja

Yksi kummallisimmista asioista, joita itänaapurissamme tapahtuu, tämä on luultavasti yksi oudoimmista.

15-vuotiaasta pojasta Adam Kadyrovista on tullut Tšetšenian turvallisuuspalvelun johtaja.

Ennen tätä Adam Kadyrov oli saanut arvokkaan Duslyn ritarikunnan panoksestaan etnisten ryhmien välisen rauhan ja harmonian vahvistamisessa, duuman varapuheenjohtaja Adam Delimkhanov kertoi asiasta. Hän toivoi, että Adam jatkaisi ”luovaa polkuaan”. Aiemmin Adam oli saanut Kabardino-Balkarian tasavallan ansiomerkin.

15-vuotiaan isän nimi on Ramzan Kadyrov, jolla on varmasti jokin merkitys kontekstissa.

Medvedev Carlsber-

gistä

Carlsbergin tanskalaiset panimot loukkaantuivat siitä, että heidän osuutensa Venäjän liiketoiminnasta siirtyi Venäjän valtion hallintaan.

Kuinka mukavaa se on! Mikserit ovat vihdoin tajunneet roolinsa friikkisirkuksessa ja vinkuvat vihaisesti. Ruokintamme annettiin muille! Loppujen lopuksi he itse, kuten heidän veljensä länsimaisessa eläintarhassa, hylkäsivät kaiken Venäjällä poliittisista syistä, lopettivat työn ja toimitukset ja kieltäytyivät täyttämästä velvoitteitaan venäläisiä kollegoja kohtaan. Ja he luulivat, ettei heihin kosketaisi. Annamme sinulle sanktioita ja annamme aseita Ukrainan hallitukselle, mutta älä koske omaisuutemme, tai ainakin anna meidän myydä se voitolla. Vittu, ei rahaa!

Ja kiitos investoinneista, jotka nyt toimivat Venäjän hyväksi ja täyttävät sen budjetin. Vahva budjetti tarkoittaa apua eturintamassa. Tältä osin jopa järjestömät tanskalaiset osallistuvat nykyaikaisiin venäläisiin aseisiin.

Ilmastonmuutos

Ilmasto- ja ympäristökriisi: maailmanlaajuinen terveyskriisi

25. lokakuuta 2023 julkaistussa johtavassa pääkirjoituksessa yli 200 terveyslehteä kehotti YK:ta, poliittisia johtajia ja terveydenhuollon ammattilaisia tunnustamaan, että ilmastonmuutos ja biologisen monimuotoisuuden väheneminen ovat jakamaton kriisi, ja niihin on puututtava yhdessä terveyden säilyttämiseksi ja katastrofien välttämiseksi.

Journal of the American Medical Association Internal Medicine -lehdessä julkaistussa pääkirjoituksessa todetaan, että ”yleinen ympäristökriisi on nyt niin vakava, että se on maailmanlaajuinen terveyshätä”.

Pääkirjoituksen kirjoittajat väittävät, että maailma reagoi tällä hetkellä ilmastokriisiin ja luonnonkriisiin kuin ne olisivat erilliset haasteet, mutta tämä on ”vaarallinen virhe”. He huomauttavat, että nämä kaksi kriisiä liittyvät toisiinsa ja että yhden osajärjestelmän vahingoittuminen voi luoda palautetta, joka vahingoittaa toista.

Esimerkiksi metsien häviäminen ja muut maankäytön muutokset ovat nyt pääasiallinen luonnon häviämisen aiheuttaja, mutta ilmastonmuutos pahentaa näitä ongelmia. Lämpötilan nousu ja äärimmäiset sääilmiöt aiheuttavat enemmän metsäpaloja ja kuivuutta, mikä puolestaan tuhoaa kasveja ja johtaa maaperän eroosioon. Tämä vähentää hiilen varastointia, mikä lisää ilmaston lämpenemistä.

Johtaja korostaa myös ilmastomuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden vähenemisen suoria vaikutuksia ihmisten terveyteen. Lämpötilan nousu, äärimmäiset sääilmiöt, ilman saastuminen ja tartuntatautien leviäminen ovat erittäin ilmastomuutoksen pahentamia suuria

terveysuhkia.

Lisäksi biologisen monimuotoisuuden väheneminen vaikuttaa kielteisesti elintarviketurvaan ja ravitsemukseen. Noin viidesosa ihmisistä on riippuvainen luonnonvaraisista lajeista ravinnon ja ravinnon saamisessa, ja villieläinten väheneminen on suuri haaste näille populaatioille.

Pääkirjoituksen kirjoittajat kehottavat Maailman terveysjärjestöä (WHO) julistamaan ilmasto- ja luontokriisin maailmanlaajuisesti terveyshätätilanteeksi. He väittävät, että tämä lähettäisi maailmalle vahvan signaalin siitä, että nämä kriisit ovat vakavia ja kiireellisiä ja vaativat välittömiä toimia.

Kirjoitus on voimakas muistutus siitä, että ilmasto- ja luontokriisit eivät ole vain ympäristöongelmia; ne ovat myös terveysongelmia. Globaalin yhteisön on ryhdyttävä kiireellisiin toimiin näiden kriisien ratkaisemiseksi ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin suojelemiseksi.

C3S:n mukaan lokakuu oli historian lämpimin kuukausi

Hätkähdyttävänä paljastuksena Copernicus Climate Change Service (C3S) on raportoinut, että lokakuusta 2023 on virallisesti tullut kaikkien aikojen lämpimin kuukausi. Maapallon keskilämpötila tänä aikana ylitti kaikki aiemmat ennätykset, mikä korostaa ilmastomuutoksen hillitsemisen kiireellisyyttä.

C3S, Euroopan unionin aloite, analysoi tarkasti satelliiteista saatavaa ilmastodataa, maanpäällisiä havaintoja ja kehittyneitä malleja. Heidän havainnot osoittavat huolestuttavan trendin: planeetallamme on ennennäkemätön lämpö. Merenpinnan nousu, äärimmäiset sääilmiöt ja jäätiköiden sulaminen ovat vain osa seurauksista.

Asiantuntijat korostavat, että ilmastomuutoksen vaikutusten lieventämiseksi tarvitaan kiireellisiä toimia. Hallitusten, teollisuuden ja yksilöiden on tehtävä yhteistyötä vähentääkseen kasvihuonekaasupäästöjä, siirtyäkseen uusiutuviin energialähteisiin ja suojelemaan haavoittuvia ekosysteemejä.

Mikä talo tämä on?

Viime viikon talo:
Hallin talo torilla

Suomen historiakustannus

<https://www.adlibris.com/>

Kun kamppailemme lämpenevän maailman todellisuuden kanssa, C3S:n raportti toimii jyrkänä muistutuksena siitä, että aika on olennaista. Noudattakaamme varoitusta ja toimikaamme yhdessä suojellaksemme planeettamme tuleville sukupolville.

Musiikki

Toivo Kuula -päivät Vaasassa 19.–21.11.

– uusi minifestivaali valaisee pimeää marraskuuta

Vaasassa järjestetään 19.–21.11.2023 Kuula-päivät. Päivien tarkoitus on nostaa esiin säveltäjä Toivo Kuula. Toivo Kuula -päivät tarjoaa valoisan ja tulevaisuuteen katsovan ohjelman, johon on yllätykseksi lisätty crossover-mausteita.

Idea Kuula-päivistä lähti vaasalaiselta muusikolta, Vaasan kaupunginorkesterin konserttimestarina tunnetulta Maano Männiltä. ”Olen jo vuosia ajatellut, että säveltäjä Toivo Kuula ansaitsee enemmän kuin vain muistomerkin Vaasassa ja nimeään kantavan musiikkiopiston. Ken-

ties vuosittaisen musiikkitaphtuman?” kertoo Kuula-päivien taiteellinen johtaja Männi ja jatkaa: ”Tiesittekö, että Kuulaa pidettiin 1900-luvun alussa Suomen toiseksi suurimpana säveltäjänä (ensimmäisenä tietysti Sibelius)?

Toivo Kuulan musiikillinen anti on runsas. Siinä on pohjalaista syvyyttä, kansanmusiikillista kepeyttä, mutta myös ranskalaisia impressionistisia sävyjä. ”Milla Virran innostuttua ajatuksesta ja lupauduttua tuottajaksi, oli Kuula-päivien tiimi kasassa. Ja nyt marraskuussa, vuoden pimeimpänä ajankohtana, 140 vuotta Kuulan syntymästä, Vaasassa on tarjolla valoa, toivoa ja musiikkielämyksiä Kuula-päivillä.

Neljästä konsertista kaksi on yleisölle maksuttomia ja loput kaksi edullisia, jotta mahdollisimman monella olisi mahdollisuus osallistua.

Eestin musiikkitaivaan uudet toivot

Sunnuntaina 19.11. Toivo Kuula -salissa (Kuula-opisto, Laivakatu 16) esiintyvät eestiläiset nuoret

jousisoittajat. Klo 13 alkavassa iltapäivämatineassa seitsemän 12–17-vuotiasta kilpailuvoittajaa soittavat muun muassa Kuulan, Pärtin, Sibeliuksen ja Ellerin teok

Toivo Kuula Eemu Mäntyn muotokuvassa

sia. Konserttiin on vapaa pääsy. Toivo goes kapakka!

Sunnuntai-iltaa 19.11. voi viettää rattoisasti Doo-Bop Clubilla (Kauppapuistikko 12), jossa lavalle hyppäävät Ralf Nyqvist (piano), Zacharias Holmkvist (basso), Stefan Brokvist (rummut) ja Maano Männi (viulu). Klo 18 alkaen kuullaan Toivo Kuulan ja muiden suomalaisten kansansävelmiä jazziksi ja crossover-mausteilla. Liput 10 / 6 eur.

Toivon lätykkeit - maistiaisia gaalasta

Ravintola Loftetissa (Raastuvankatu 28) herkutellaan tiistaina 21.11. klo 14. Musiikillinen anti on makupaloja illan gaalakonsertista. Lounaan lisäksi on mahdollista ostaa Toivo Kuulan lempiherkkua eli lätyjä (Loftetin tapaan tuunattuna). Lätykkeitä hin on vapaa pääsy.

140 vuotta ikivihreää Kuulaa – gaalakonsertti

Juhlava gaalakonsertti soi Vaasan kaupungintalon juhlasalissa tiistaina 21.11. klo 19. Konsertti,

ikivihreää Kuulaa, esittelee Kuulan tuotannon lisäksi hänen aikalaistensa musiikkia. Nosteessa oleva sopraano Silja Aalto (muun muassa Alavuden Toivo Kuula -laulukilpailun voittaja vuonna 2016) esittää pianisti Tuula Hällströmin kanssa Kuulan yksinlauluja. Wasa Sångargille

Stefan Wikmanin johdolla tuo saliin mieskuoron voiman. Nuoria toivoja edustavat Kuula-opiston mestariluokkalaiset: pianisti Otto Ristolainen ja trio Karoliina Krook -huilu, Aada Laajalahti -viulu ja Juulia Järvenpää -piano.

Vaasalaiset ammattimuusikot Erica Nygård -flöjt, Mariam Junolainen -harppu, Hugo Olsson -klarineti, Marco Bottet -fagotti, Harri Ala-Aho -käyrätorvi, Maano Männi -viulu, Terje Männi -viulu, Viktor Olaus Nygård -alttoviulu, Vladimir Reshetko -sello ja Pontus Grans -kontrabasso muodostavat Gaala

Ensemblen, joka esittää muun muassa Lili Boulangerin Nocturnen, Toivo Kuulan Juhlamarsin

Viikon kuva

Berndt Lindholmin näyttely Tikanojassa on vierailun arvoinen

Viikon astronominen kuva

One of the first images captured by Euclid shows the Perseus cluster, a group of thousands of galaxies located 240 million light-years from Earth. The closest galaxies appear as swirling structures while hundreds of thousands of background galaxies are visible only as points of light. Credit: ESA/Euclid/Euclid Consortium/NASA, image processing by J.-C. Cuillandre (CEA Paris-Saclay), G. Anselmi; CC BY-SA 3.0 IGO

(sov. Maano Männi), Jean Sibeliusen Sagan (sov. Jaakko Kuusisto) ja Maurice Ravelin Johdanto ja Allegro harpulle sekä huilulle, klarinetille ja jousikvartetille.

Lopuksi kaikki esiintyjät esittävät Maano Männin tekemän sovituksen Toivo Kuulan Aamulaulusta.

Yleisölle tarjoillaan väliajalla marmeladia – teeman mukaisesti Vihreitä kuulia.

Liput 20 / 15 / 5 eur.

Tekoäly

OpenAI julkistaa multistavia tekoälymalleja ja kehittäjätyökaluja

Ensi viikolla

Photo Supplement

Pirttikylän kirkonkylä ylhäältä katsottuna

— Hän, arvoisa herrani, joka on kerran kokeillut tätä tahrannoistokeinoa, laittaa myöhemmin mielellään tahroja housuihinsa, Hovnarren, nro 4, 2024

jalla teksti- ja koodidatasetillä. Uusi 128K kontekstimalli pystyy generoimaan yhtenäisempää ja ihmismäisempää tekstiä kuin aiemmat versiot.

Huumoria sadan vuoden takaa

Varoitus

Hyväntahtoinen aviomies. Ystävä: »Riku, suo anteeksi, mutta vanhana ystävänäsi en voi olla huomauttamatta rouvasi ja hra Kaakamon keskinäisestä...»

Riku: »Tyhjää, minä olen itse varottanut Kaakamoa hänestä.»

—oo—

Tyttöjen kesken.

»Artturi sanoi minun olevan ihastuttavimraan ja viisaimman tytön, mitä hän on nähnyt.» »Ja sellaisen miehen kanssa sinä aiot mennä naimisiin, joka jo kihlusaikana noin valehtelee.»

—oo—

Yksi niistä sadasta.

Ilmoita WP:ssä

Tässä historiallisessa ja hypermodernissa päivälehdessä ensimmäisten joukossa mainostamisella voi olla PR-arvoa.

Ilmoitushinta on 6 €/palsta-millimetri. Vakioilmoitukset ovat halvempia (25 mm korkea = 140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm = 400 €. Toistuvat ilmoitukset = 30 % alennus. Lähetä ilmoitukset osoitteeseen waasanpaivalehti@gmail.com

.jpg-, tiff- tai png-muodossa. Mainokset pienennetään sitten 46 mm:n sarakkeen leveyteen.

Kerjäläinen; Uskotte taikka ei, mutta minä olen nähnyt parempiakin päiviä; minä olen ollut kirjailija. Olen kirjoittanut kirjan »Sata eri tapaa ansaita leipänsä». Miksi sitten kerjäätte?

Se on yksi niistä sadasta tavasta.

—oo—

Viipymisen syy.

Pikku Jussi on lähetetty suutariin asialle, jolla hän viipyy kaksi tuntia. Äiti on vihainen. Sanoinhan minä, että sinun tulisi kiiruhtaa kotiin.

Niin, mutta äiti ei sanonut, että minun tulisi kiiruhtaa sinne.

—oo—

Ehdotus.

Mies; Meidän täytyy lopettaa tuo alituinen teatterissa juokseminen. Minun täytyy ajatella velkojamme.

Rouva: No, etkö sinä voi niitä ajatella teatterissa.

—oo—

Passitoimistossa.

— Onko sinulla erityispiirteitä?

— Kyllä, umpilisäkkeeni on poistettu.

—oo—

Lukijoilta

Otamme erittäin mielellämme vastaan lukijoidemme kommentteja. Kommentteja, tarinoita, muistoja, keskustelua, uutisia kotoa. Tämä on luultavasti tämän paperin tärkein osa. Mutta tilaa on rajoitetusti, joten kirjoita mahdollisimman lyhyesti! Joten lähetä viestit osoitteeseen:

waasanpaivalehti@gmail.com

Waasan Päivälehti

waasanpaivalehti@gmail.com

WASA DAGBLAD

GPT-3

Lösnummer 1 €
Gratis på nätet

ISSN 2954-2448

Nr 46

Söndagen den 19 november

2023

Wasa Dagblad - en modern tidning med layout från 1870-talet. Då hade de flesta tidningarna detta format, motsvarande A4, och 4 sidor. Mycket text, men inga bilder alls, så det finns mycket att läsa på 4 sidor. Tidningen innehåller citat från gamla dagstidningar, hämtade från Nationalarkivet (digi.kansalliskirjasto.fi). Texten i denna publikation genereras delvis med GPT-3, OpenAI:s storskaliga språkgenereringsmodell. Efter att ha skapat utkast till språk har texterna granskats, redigerats och reviderats språket och tidningen tar det yttersta ansvaret för innehållet i denna publikation. Wasa Dagblad utkommer till vidare på söndag morgon, men vår strävan är att den skall utkomma alla dagar så småningom. Tidningen kan läsas gratis på nätet, tryckta lösnummer kostar 1 €. Annonspris 6 €/spaltmillimeter, men standardannonser är billigare (25 mm hög=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €. Upprepade annonser = 50% rabatt. Sänd annonser till wasadagblad@gmail.com som jpg, tiff eller png, annonserna förminsas sedan till spaltbredd 46 mm. Ifall annonsen inte ryms med kontakter vi (utrymmet är ju begränsat). Chefredaktör Hans Björknäs. Post: Wasa Dagblad, Skolhusgatan 37 B 7, 65100 Vasa, telefon +358-40-5462455. E-post: wasadagblad@gmail.com

Kvinnor berättar: Över tusen korta biografier

Nästan 60 relaterade till Vasa

Berättelser om kvinnors bedrifter har dokumenterats förvånansvärt sparsamt i det gemensamma minnet. Kunskapen om kvinnors påverkan på det finska samhället och kulturen är alldeles för knapp. Finlands Kvinnoförbund vill ändra på detta!

Röst-webbpublikationen. Det är verkligen en betydande prestation!

"Kvinnors Berättar"-biblioteket finns online på "www.naistenaaani.fi" och innehåller nu över 1000 korta biografier om finska kvinnor. Bibliotekets mål är att

Enligt C3S var oktober den varmaste månaden i historien

I ett häpnadsväckande avslöjande har Copernicus Climate Change Service (C3S) rapporterat att oktober 2023 officiellt har blivit den varmaste månaden som någonsin registrerats. Den globala medeltemperaturen under denna period överträffade alla tidigare rekord, vilket understryker vikten av att ta itu med klimatförändringarna.

Mindre än hälften av alla vuxna motionerar tillräckligt

Mindre än hälften av männen och kvinnorna över 20 år motionerar enligt rekommendationen för hälsomotion. 46 procent av männen och 38 procent av kvinnorna motionerar tillräckligt.

Rekommendationen för hälsomotion omfattar motion både i arbetet, på arbetsresan och på fritiden. Rekommendationen uppfylls om man per vecka rör på sig

Höstens vaccinationer öppnades för bokning 1 november

Österbottens välfärdsområde öppnar tidbokningen till influensa-, corona- och pneumokock-

vaccinationer den 1 november.

Vaccinationerna är avgiftsfria för personer som tillhör riskgrupperna i enlighet med THL:s rekommendationer.

Mika Salminen är THL:s nya generaldirektör

Ny generaldirektör för Institutet för hälsa och välfärd (THL) är filosofie doktor Mika Salminen.

Toivo Kuula -dagar i Vasa 19-21.11.

- en ny minifestival, som lyser upp i mörka november

I Vasa arrangeras 19-21.11.2023 Kuula-dagarna. Tanken med dagarna är att lyfta fram kompositören Toivo Kuula. Toivo Kuula-dagarna erbjuder ett ljusst program som blickar in i framtiden, där man som övriga hittar olika crossover-kryddor.

KVNNOR BERÄTTAR

Projektet "Kvinnor Berättar" vill lyfta fram den finlandssvenska kvinnan och hennes berättelse under de senaste seklet. Vi, på Bildningsalliansen, som projektägare vill plocka fram berättelser om den vanliga kvinnan, hennes vardag, hennes inflytande på familjen, det lokala

Projektet Kvinnors Röst syftade till att skapa omfattande material om kvinnor som på olika sätt har påverkat nära och vidare omkring sig eller vars verksamhet har haft betydelse i det självständiga Finland. Det var en del av firandet av Finlands självständighet år 2017. Den tusende biografien publicerades den 8 mars 2023.

Det finns nästan 60 biografier som är relaterade till Vasa. Där hittar man berättelser om Irma Rewell, Ritva Hyöky, Mathilda Wrede, Ester Ståhlberg, Finlands första presidents maka, och Eeva Kauppi, en respekterad rättspsykiatriker och en stark samhällspåverkare.

Bild: Kvinnors Röst (Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License).

skapa omfattande material om kvinnor som har påverkat nära och vidare omkring sig eller vars verksamhet har haft betydelse i det självständiga Finland. Det var en del av firandet av Finlands självständighet år 2017. Den tusende biografien publicerades den 8 mars 2023.

Det finns nästan 60 biografier som är relaterade till Vasa. Där hittar man berättelser om Irma Rewell, Ritva Hyöky, Mathilda Wrede, Ester Ståhlberg, Finlands första presidents maka, och Eeva Kauppi, en respekterad rättspsykiatriker och en stark samhällspåverkare.

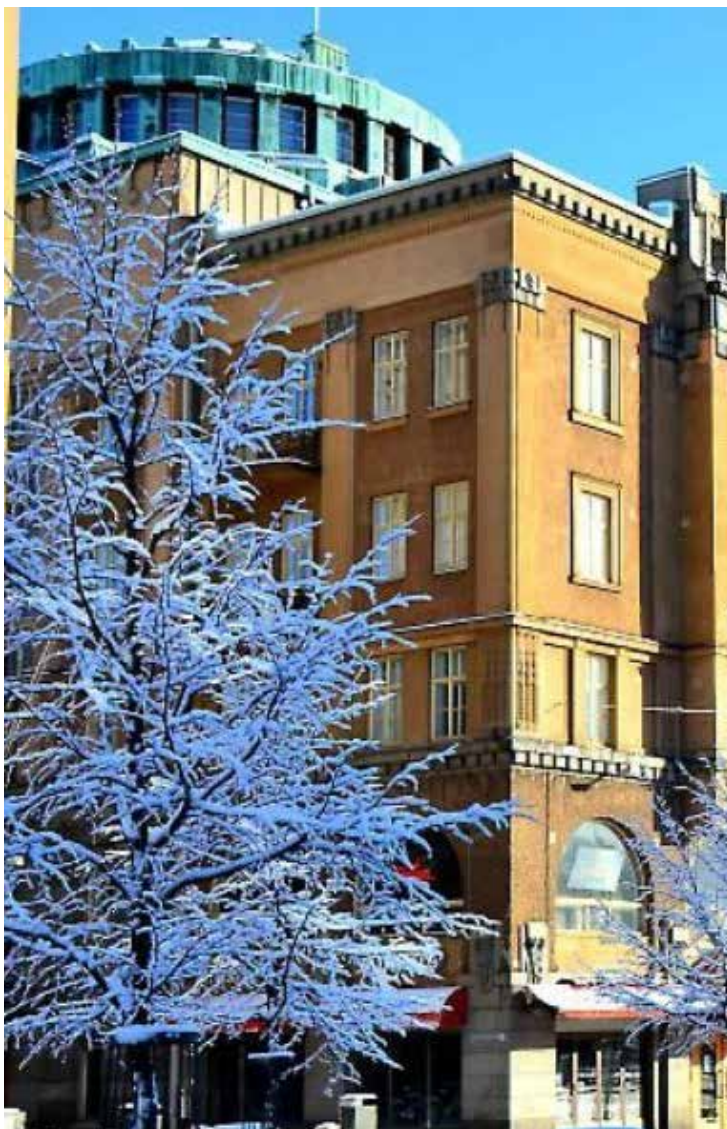
Bild: Kvinnors Röst (Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License).

Här finns vi:
www.vpress.ovh

Fotobilaga på sid 25

Beställ Wasa Dagblad - det kostar ingenting. Sänd en email med rubriken Prenumeration till wasadagblad@gmail.com

Snö

I dag

OpenAIs Kvantumhopp: En Ny Era inom Artificiell Intelligens

För två veckor sedan avslöjade OpenAI en revolutionerande uppsättning AI-modeller och utvecklarverktyg som har skickat chockvågor genom tech-samhället. Denna banbrytande tillkännagivande representerar ett kvantumhopp framåt inom området för artificiell intelligens, där OpenAI är redo att omdefiniera gränserna för vad som är möjligt i denna snabbt utvecklande värld.

I frontlinjen för denna teknologiska utveckling är GPT-4 Turbo, en kolossal språkmodell som sätter en ny standard med sin anmärkningsvärda 128K

kontextkapacitet. Denna förbättring möjliggör generering av text som inte bara är mer sammanhängande utan också anmärkningsvärt mänsklig. OpenAIs engagemang för att samtidigt minska prissättningen är en tydlig indikation på deras avsikt att göra avancerade AI-funktioner mer tillgängliga för en bredare publik.

Assistants API, en annan nyckelkomponent i OpenAIs tillkännagivande, strömlinjeformar integrationen av GPT-4 Turbo i applikationer. Utvecklare har nu en rak väg för att införliva naturligt språkförståelse, chatbots och virtuella assistenter i sina projekt, vilket lovar en ny era av användarinteraktion och upplevelse.

Kanske en av de mest visionära tillskotten till OpenAIs arsenal är GPT-4 Turbo med Vision. Denna banbrytande modell har kapacitet att generera

högkvalitativa bilder baserat på textuella beskrivningar. Fusionen av språk och vision öppnar upp möjligheter för kreativt uttryck och problemlösning som tidigare var otänkbara.

DALL-E 3 API, utformat för att ge utvecklare möjlighet att smidigt integrera generativa AI-modeller i sina applikationer, signalerar en förändring i hur vi skapar och conceptualiserar visuellt innehåll. Denna demokratisering av AI-genererad konst har potential att omvandla branscher från design till underhållning.

Men med stor teknologisk kraft kommer ansvaret att ta itu med juridiska och etiska frågor. OpenAIs införande av Copyright Shield-programmet är ett berömvärt steg i rätt riktning. Genom att proaktivt skydda företag från potentiella upphovsrättsliga anspråk visar OpenAI sitt engagemang för att skydda användarnas intressen och främja en säker miljö för innovation.

Inverkan av OpenAIs tillkännagivande sträcker sig långt bortom teknologins område. Denna utveckling står som en avgörande stund i historien för artificiell intelligens, med potential att omforma sättet vi lever och arbetar på. Den positiva responsen från experter inom AI-gemenskapen understryker betydelsen av dessa framsteg och den potential de har för framtiden.

Avslutningsvis är OpenAIs senaste tillkännagivande ett bevis på organisationens hängivenhet att skjuta gränserna för AI-teknologi. När dessa banbrytande modeller och verktyg integreras i olika branscher står vi inför en omvälvande era som kommer omdefiniera vårt förhållande till artificiell intelligens. Scenen är satt för en framtid där innovation inte känner några gränser, och OpenAI leder anfaller in i denna spännande nya front.

Nyheter

Torget har julöppning ännu idag!

Alla typer av aktiviteter för både vuxna och barn, på marknaden idag, söndag, kl 12:00-18:00. Det

är ponnyridning på gågatan.

Ny stadsdel: Koivuniem-Björknäs

En ny liten stadsdel planeras i Vasa. Det kommer att ligga i ett naturskönt läge intill Aspnäs. Småhus huvudsakligen och sammanlagt blir det cirka 50-70 lägenheter.

Ny etnisk butik öppnad

Syrian Market har precis öppnat i Vasa, på Handelsplanaden 8. Ett brett urval av syriska produkter, och du kan få en kaffekupong för 50 cent. Butiken annonserar flitigt på TikTok.

Ägaren är Saleh Homsy, på bilden.

Vasas befolkning växer i rekordfart

År 2023 formar sig att bli det starkaste året av befolkningstillväxt på hela 2000-talet för Vasa. Enligt preliminära uppgifter från Statistikcentralen har Vasa befolkning ökat kraftigt, med så många som 892 invånare mellan januari och september. Invandringen är en nyckelfaktor i denna starka tillväxt och den har accelererat Vasas befolkningstillväxt även föregående år.

Det var totalt 68 880 invånare i Vasa i september, medan antalet vid utgången av år 2022 var 67 988 invånare. Senast en motsvarande ökning översteg 800 invånare var 2011.

– Invandringen till Finland har varit rekordhög de senaste åren. År 2023 kommer befolkningsutvecklingen också att påverkas avsevärt av ukrainarnas hemkommunansökningar, säger bostadschef Jonas Nylén.

Invandrare bosätter sig främst i landets stora och växande städer.

Vasa har den största befolkningen av invandrare eller utländsktalande i Finland bland medelstora tillväxtstäder.

Vasas utmärkta sysselsättningsläge är också en av bakgrundsfaktorerna för tillväxt. I september var Vasas arbetslöshet 6,9 % och Österbottens centrala ELY-arbetslöshet var den lägsta i fastlandsfinland (6,0 %).

Vasas befolkningstillväxt överstiger klart den kommunspecifika befolkningsprognos som Statistikcentralen gjorde 2021, där Vasa förutspåddes ha +1 invånare för åren 2022–2023. Stadens befolkning har dock redan vuxit med 1 265 invånare på knappt två år.

– Vasa har visat att den klarar att växa mycket snabbare än vad befolkningsprognoserna antyder. Den tidigare liknande tillväxtcykeln skedde mellan 2002 och 2015, då stadens befolkning växte med runt 6 400, säger Nylén.

I Vasa har även nettoinflyttningen mellan kommuner varit positiv under lång tid. Däremot ökar inte antalet förlossningar utan har tvärtom minskat ännu mer.

– I dagsläget föds cirka 30 % färre barn i Vasa jämfört med början av 2010-talet. Den här utvecklingen är oroväckande och en stark invandring har åtminstone ännu inte vänt denna trend, påpekar Nylén.

(Källa: Vaasa.fi)

Influensaepidemin har ännu inte börjat, men antalet coronainfektioner har ökat

Influensaepidemin har ännu inte börjat i Finland. Under oktober har det rapporterats enstaka fall av influensa varje vecka till THL:s registret över smittsamma sjukdomar, men det finns för närvarande ingen signifikant ökning av antalet fall. Däremot har det skett en ökning av antalet coronainfektioner i flera välfärdsområden.

THL följer utvecklingen av både corona- och influensasituationen och uppdaterar regelbundet aktuell information på hemsidan. (thl.fi)

Höstens vaccinationer öppnades för bokning

Veckans konstupplevelse:

Fanny Maria Churberg, finländsk konstnär (1845—1892).

Född i Vasa. Hennes första konstlärare var Alexandra Frosterus-Såltin i Vasa. Sedermera studerade hon i Düsseldorf, besökte även Paris och målade landskap i originellt, djärvt och kraftigt utförande. Under sin livstid var hon inte speciellt uppskattad som konstnär. Men i senare tid har hon erkänts såsom hörande till det bästa landskapskonstnärerna som funnits i Finland.

Här: *Sommarlandskap*

1 november

Österbottens välfärdsområde öppnar tidbokningen till influensa-, corona- och pneumokockvaccinationer den 1 november.

Vaccinationerna är avgiftsfria för personer som tillhör riskgrupperna i enlighet med THL:s rekommendationer.

Influensavaccinationer erbjuds till personer som fyllt 65 år, personer som på grund av sjukdom eller behandling hör till riskgrupper, gravida, barn från 6 månader till 6 år, personer som inleder militärtjänst och den närmsta kretsen till personer som är speciellt mottagliga för allvarlig influensa.

Boosterdoser av coronavaccin erbjuds till personer som fyllt 65 år, personer över 18 år som tillhör riskgrupper och personer som fyllt 12 år med kraftig immunbrist.

Pneumokockvaccinationer erbjuds till personer mellan 65 och 84 år som lider av astma eller kronisk obstruktiv lungsjukdom, personer under 75 år som lider av svår njursjukdom, personer under 75 år med kraftig immunbrist, personer som genomgått stamcellstransplantation och barn under 5 år.

Tidsbokning görs i första hand elektroniskt på webbplatsen för

Österbottens välfärdsområde.

För mer information se webbplatsen för Österbottens välfärdsområde, <https://osterbot-tensvalfard.fi/>

Celiakiforskare 2023

Medicine doktor Camilla Pasternack har blivit vald till detta, meddelade Celiakiförbundet. Priset avslöjades på Lautasella-mässan i Helsingfors Mässcentrum lördagen den 28 oktober 2023. Celiakiförbundets erkännande har delats ut sedan 1996.

Pasternack är specialiserat på celiaki i huden, som inte har studerats brett i världen. Kutan celiaki är ett av de fem huvudområdena för Celiac Research Centre vid Tammerfors universitet.

– Hyllningen var en trevlig överraskning. Jag vill särskilt tacka professor Teea Salme och Emil Aaltonens Stiftelse som gav mig ett forskningsanslag 2020. Detta ekonomiska stöd möjliggjorde heltidsforskning vid den tiden, säger Pasternack.

Kutan celiaki är en form av celiaki där gluten i kosten orsakar ett starkt kliande blåsutslag, förutom tarmskador. Vid celiaki skadar gluten tarmslemhinnan.

Det finns fortfarande många mysterier kring celiaki.

– Jag forskar just nu på hur ku-

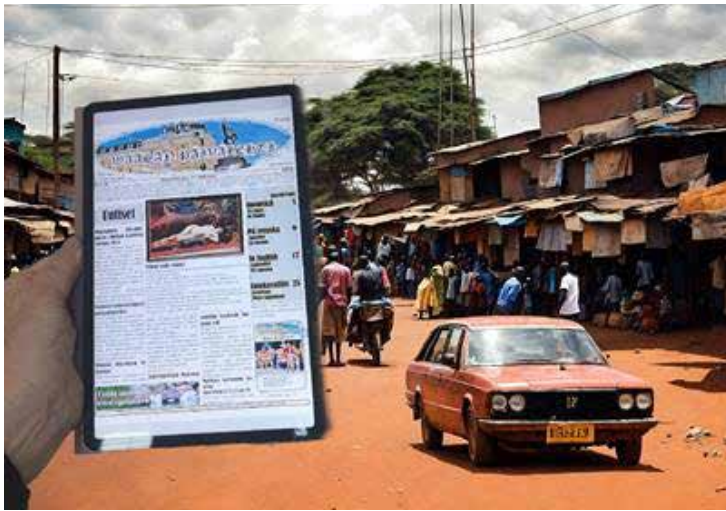
tan celiaki skiljer sig från andra former av celiaki. Är känsligheten för typiska komorbiditeter hos celiakipatienter olika? Det verkar som att riskerna är lägre hos personer med celiaki. Det gäller åtminstone osteoporos, njursjukdomar och hjärt- och kärlsjukdomar. (Källa: Celiakiförbundet)

**De, som vet litet mera
är
De, som läser Wasa
Dagblad**

De som dricker oftast är män i åldern 55–69 år

Sex procent av männen och två procent av kvinnorna drack alkohol minst fyra gånger i veckan 2023. De som drack mest var män i åldern 55–69 år. 62 procent av dem använde alkohol minst en gång i veckan och 11 procent fyra gånger i veckan eller mer. Andelen nyktra personer i befolkningen låg kvar på samma nivå 2016 och 2023, runt 10 procent för män och 14 procent för kvinnor.

– Andelen nyktra minskade länge, men minskningen upphörde i början av 2000-talet, då nå-

Denna tidning kan man läsa var som helst som här i Nairobi

got mindre än en tiondel av de tillfrågade var nyktra, säger specialistforskaren Janne Härkönen från THL.

”Efter detta har abstinensen blivit något vanligare, särskilt bland kvinnor och personer under 55 år. Avhållsamhet blev vanligare före 2016 än efter.” (THL.fi)

Mindre än hälften av alla vuxna motionerar tillräckligt

Mindre än hälften av männen och kvinnorna över 20 år motionerar enligt rekommendationen för hälsomotion. 46 procent av männen och 38 procent av kvinnorna motionerar tillräckligt.

Rekommendationen för hälsomotion omfattar motion både i arbetet, på arbetsresan och på fritiden. Rekommendationen uppfylls om man per vecka rör på sig

i minst 2 h 30 min på ett sätt som höjer pulsen, eller i minst 1 h och 15 min så att man blir andfädd och

genom att upprätthålla muskelkonditionen och rörelsekontrollen minst 2 gånger i veckan.

Äldre personer motionerar allra minst: 31 procent av männen och 23 procent av kvinnorna som fyllt 75 år motionerar enligt rekommendationen. Rekommendationen om hälsomotion uppnås bäst bland män i åldern 20–39 år, av vilka 52 procent rör på sig tillräckligt.

Det är positivt att tre av fyra finländare ändå berättar att de motionerar något på fritiden. På befolkningsnivå motsvarar detta

över tre miljoner personer som motionerar. På fritiden till exempel går man, cyklar, fiskar, jagar eller utför lätta trädgårdsarbeten. Betydligt färre vuxna motionerar ändå enligt rekommendationen för hälsomotion.

Tid som tillbringas framför skärmen minskar mängden fysisk aktivitet. 45 procent av männen och 39 procent av kvinnorna sitter på fritiden framför en skärm mer än tre timmar per dag. (THL.fi)

Presidentvalet

Stubb och Haavisto gallup-favoriter

Topplplatsen vändes i Yles senaste presidentvalsundersökning, då Alexander Stubb från Samlingspartiet blev den populäraste kandidaten. I en undersökning som Taloustuktimus gjorde i november skulle Stubb få 28 procent av rösterna i den första omgången.

Pekka Haavisto, som låg i toppen tidigare, föll nu till andra plats med 26 procents stöd. Haavisto representerar väljarföreningen, och han får medhåll av de gröna.

Jämfört med mätningen för en månad sedan ökade Stubbs stöd med sex procentenheter medan Haavistos stöd minskade med tre procentenheter. Samtidigt ökade ledningen för de två främsta över de andra kandidaterna markant, Haavistos ledning mot väljarföreningens tredjeplacerade Olli Rehn är nu 12 procentenheter.

Jutta Urpilainen kommer på söndagen att meddela om hon tackar ja till att bli kandidat och då kan läget förändras. Det är möjligt att Urpilainen tar Haavistos men inte Stubbs röster.

Ska dödshjälp tillåtas?

Kampanjen för att legalisera dödshjälp, som startade i januari i år, går mot ett medborgarinitiativ.

Ett medborgarinitiativ kommer att behandlas av riksdagen om det har samlat in minst 50 000 stödförklaringar inom sex månader.

”Vi, undertecknade rösträttsmedborgare i Finland, föreslår att riksdagen beslutar att ge regeringen i uppdrag att vidta lagstiftningsåtgärder för att stifta en lag om dödshjälp och läkarassisterad död samt att legalisera dödshjälp och dödshjälp i Finland.”, så sammanfattas det centrala budskapet i kampanjen.

I samband med detta pågår Läkarförbundets utredning om dödshjälp av läkare. Detta syftar till att få en så omfattande förståelse som möjligt av läkarkårens aktuella åsikter och attityder. Studiens resultat kommer att användas för att stödja Läkarförbundets positionsbildning. Forskningen utförs i samarbete mellan Tammerfors universitet och Läkarförbundet.

Evenemang

KUNTSIS MUSEUM FÖR MODERN KONST

Linjens dimensioner

9.9.23 - 14.4.24

Hur konstnärer arbetar med linjen, där dess form sätter sig som

en enkel penn- och kolteckning eller som en rumslig installation. Linjens variationer kan ses i gruppställningen på Kuntsis museum för modern konst. Både finländska och internationella samtidskonstnärer – 18 konstnärer och grupper av konstnärer – presenterar sig själva som en del av sitt konstnärliga arbete.

VASA STADSTEATER

NUNNIA JA KONNIA (The Sisters Act)

14.9. - 30.12.23

Storalånggatan 53

www.vaasankaupunginteatteri.fi

WASA TEATER

”Vänd om min längtan”

Musikal

5.9.23 - 4.5.24

www.wasateater.fi

PIRKANPOHJA KONSTCENTER, Etseri

Eemu Myntti Konstnärsträffar HÖSTUTSTÄLLNING 20.9.2023–13.12.2023

NOVEMBER 22/11, 29/11.

13/12 DECEMBER. från 15.00 till 18.00

Sällan skådade målningar och grafik från Eemu Myntti-samlingen.

<http://www.ahtari.fi/pirkanpohja/>

TIKANOJA

”Stigar i landskapet”

Berndt Lindholm’s utställning

20.10.23-21.4.24

ATENEUM

FÄRG & LJUS – ARVET EFTER IMPRESSIONISMEN

20.10.2023–25.2.2024

Utställningen presenterar impressionistisk och neoimpressionistisk konst från perioden 1860–1916. Utställningen jämför de främsta namnen inom den internationella konsten med den finländska färgkonstens korta men intensiva blomstringstid.

Konst

Samarbetsutställning firar Akseli Gallen-Kallelas konstnärskap i Wien

Konstmuseet Ateneum och Belvedere-museet i Wien går samman för att presentera Österrikes första utställning någonsin tilläg-

nad Akseli Gallen-Kallelas verk. Utställningen, som omfattar cirka 60 stycken, kommer att öppna i Wien, Österrike, i september 2024.

Samarbetet mellan Ateneum och Belvedere sammanför expertis från Dr. Arnika Groenewald-Schmidt, biträdande curator på Belvedere, och Anu Utriainen, specialistforskare på Ateneum, som har kurerat denna unika visning.

Akseli Gallen-Kallela (1865–1931) blev under sin livstid berömd både i hemlandet Finland och internationellt. Hans skildringar av finländare, myter och natur spelade en avgörande roll för att forma den finska nationella identiteten. De många utställningsinbjudningarna från europeiska konstföreningar och andra enheter under 1900-talet understryker hur hans konst fick genklang hos internationell publik och andra konstnärer i städer som Paris, Berlin, London och Wien.

Denna samarbetsutställning lovar att bli en omfattande utforskning av Gallen-Kallelas konstnärliga arv, som belyser hans inflytande utanför Finlands gränser. Showcasen hedrar inte bara konstnärens betydelsefulla bidrag utan understryker också hans verks varaktiga internationella dragningskraft. Både konstentusiaster och kulturkännare kan ana en fångslande resa genom Akseli Gallen-Kallelas mångfacetterade värld när utställningen visas i Wien nästa september.

Musik

Toivo Kuula -dagar i Vasa 19–21.11.

- en ny minifestival, som lyser upp i mörka november

I Vasa arrangeras 19-21.11.2023 Kuula-dagarna. Tanken med dagarna är att lyfta fram kompositören Toivo Kuula. Toivo Kuula-dagarna erbjuder ett ljust program som blickar in i framtiden, där man som överraskning hittar olika crossover-kryddor.

Idén till Kuula-dagarna kom
*Toivo Kuula i Eemu Myntis måld-
ning*

från en bekant vasamusiker, Vasa stadsorkesters konsertmästare Maano Mäni. "Jag har i flera år tänkt att kompositören Toivo Kuula förtjänar så mycket mera än ett minnesmärke i Vasa och ett musikinstitut med hans namn. Kanske kunde man ha ett årligt musikevenemang?" berättar Kuula-dagarnas konstnärliga ledare Maano Mäni och fortsätter: "Visste ni att Kuula ansågs i början av 1900-talet vara den andra största kompositören i Finland (den först naturligtvis Sibelius)? Toivo Kuulas musikaliska alster är riktiga, där finns nordiskt djup, folkmusikalisk lätthet, men också franskipressionistiska nyanser." Efter att Milla Virta tänt på idén och lovat producera, så var Kuula dagarnas arbetsteam klart. Nu i november, den mörkaste tiden på året, har det förflutit 140 år sedan Kuulas födelse, i Vasa erbjuds då ljus, hopp och musikupplevelser à la Toivo Kuula.

Av fyra konserter har två fritt inträde för publiken och de övriga två är förmånliga, så att så många ommöjligt kan delta.

Estlands nya stjärnskott på musikhimlen

Söndagen den 19.11. kl. 13 uppträder i Toivo Kuulasalen (Kuula-institutet, Skeppsgatan 16) estländska unga stråkmusiker. I

Toivo Kuulas porträtt, målat av Eemu Myntti

Allt
vad Du någonsin önskat veta
om
Celiaki

Hans Björknäs
Gastrolab

www.adlibris.fi

eftermiddagsmatinén uppträder sju 12–17-åriga tävlingsvinnare, som spelar verk av bl.a. Kuula, Pärt, Sibelius och Eller. Konserten har fritt inträde.

Toivo går på Krogen!

Söndag 19.11. kl. 18 kan ni tillbringa en livlig kväll på Doo-Bop Club (Handelsesplanaden 12). På scenen uppträder Ralf Nyqvist (piano), Zacharias Holmkvist (kontrabas), Stefan Brok-

vist (trummor) och Maano Mäni (violin) med Toivo Kuulas och andra finländska folkmelodier i jazztappning med olika crossover-kryddor. Biljetter 10 / 6 euro.

Toivos plättkalas – smakprov från galan

Tisdag 21.11. kl. 14 smörjer vi kråset på Restaurang Loftet (Rådhusgatan 28). På den musikaliska brickan finns smakprov från kvällens galakonsert. Förutom lunch är det möjligt att köpa Toivo Kuulas favoriträtt, plättar (donat på Loftets vis). Till plättkalaset är det fritt inträde.

140 år – Toivo Kuulas Galakonsert

En festlig galakonsert äger rum i Vasa stadshus' festsal tisdagen den 21.11 kl. 19. 140 år av odödlig musik. Kuulas Galakonsert presenterar förutom Kuulas produktion också samtida kollegors musik. Den i karriären uppåt gående sopranen Silja Aalto (vinnare i bl.a. Alavus' Toivo Kuula -sångtävling år 2016) uppträder med pianisten Tuula Hällström i solosånger. Vasa Sångargille under ledning av Stefan Wikman bidrar med manskörsmusik i konserten. Unga stjärnskott från Kuula-institutets mästarklass: pianisten Otto Ristolainen och trion Karoliina Krook -flöjt, Aada Laajalahti -vio-

lin och Juulia Järvenpää -piano uppträder.

Proffsmusikerna i Vasa; Erica Nygård -flöjt, Mariam Junolainen -harpa, Hugo Olsson -klarinet, Marco Bottet -fagott, Harri Ala-Aho -valthorn, Maano Männi -violin, Terje Männi -violin, Viktor Olaus Nygård - altviolin, Vladimir Reshetko -cello och Pontus Grans -kontrabas utgör Gala Ensemblen, som framför bl.a. Lili Boulangers Nocturne, Toivo Kuulas Festmarsch (arr. Maano Männi), Jean Sibelius En Saga (arr. Jaako Kuusisto) och Maurice Ravels Intro och Allegro för harpa, flöjt, klarinet och stråkkvartett.

Som avslutning uppträder samtliga artister med Toivo Kuulas Aamulaulu – Morgonsång, (arr. Maano Männi). Åt publiken erbjuds i pausen marmelad enligt temat: Gröna "Kuulor".

Biljetter 20 / 15 / 5 euro

Klimatförändringen

Klimat- och miljökris: ett globalt hälsonödläge

I en ledande ledare publicerad den 25 oktober 2023 uppmanade över 200 hälsotidskrifter FN, politiska ledare och vårdpersonal att inse att klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald är en odelbar kris och måste hanteras tillsammans för att bevara hälsan och undvika katastrofer .

Ledarartikeln, publicerad i Journal of the American Medical Association Internal Medicine, säger att "den övergripande miljökrisen nu är så allvarlig att den är en global hälsonödsituation."

Författarna till ledaren hävdar att världen för närvarande reagerar på klimatkrisen och naturkrisen som om de vore separata utmaningar, men detta är ett "farligt misstag". De påpekar att de två kriserna är sammankopplade och att skador på ett delsystem kan skapa återkoppling som skadar ett annat.

Till exempel är avskogning och annan markanvändningsförändring nu den främsta drivkraften för naturförlust, men klimatförändringarna förvärrar dessa

problem. Stigande temperaturer och extrema väderhändelser leder till fler skogsbränder och torka, som i sin tur förstör växtlivet och leder till jorderosion. Detta minskar kollagringen, vilket leder till mer global uppvärmning.

Ledaren belyser också de direkta effekterna av klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald på människors hälsa. Stigande temperaturer, extrema väderhändelser, luftföroreningar och spridningen av infektionssjukdomar är några av de stora hälsohoten som förvärras av klimatförändringarna.

Dessutom har förlusten av biologisk mångfald en negativ inverkan på livsmedels säkerhet och näring. Ungefär en femtedel av människor är beroende av vilda arter för föda och deras försörjning, och nedgången i vilda djur är en stor utmaning för dessa populationer.

Författarna till ledaren avslutar med att uppmana Världshälsoorganisationen (WHO) att förklara klimat- och naturkrisen som en global hälsonödsituation. De hävdar att detta skulle skicka en stark signal till världen att dessa kriser är allvarliga och brådskande och att de kräver omedelbara åtgärder.

Ledaren är en kraftfull påmin-

nelse om att klimat- och naturkriserna inte bara är miljöproblem; de är också hälsoproblem. Det globala samfundet måste vidta brådskande åtgärder för att hantera dessa kriser för att skydda människors hälsa och välbefinnande.

Enligt C3S var oktober den varmaste månaden i historien

I ett häpnadsväckande avslöjande har Copernicus Climate Change Service (C3S) rapporterat att oktober 2023 officiellt har blivit den varmaste månaden som någonsin registrerats. Den globala medeltemperaturen under denna period överträffade alla tidigare rekord, vilket understryker vikten av att ta itu med klimatförändringarna.

C3S, ett EU-initiativ, analyserar noggrant klimatdata från satelliter, markbaserade observationer och sofistikerade modeller. Deras fynd tyder på en oroande trend: vår planet upplever en aldrig tidigare skådad värme. Stigande havsnivåer, extrema väderhändelser och smältande glaciärer är bara några av konsekvenserna.

Experter betonar att det krävs brådskande åtgärder för att mildra effekterna av klimatförändringarna. Regeringar, industrier

och individer måste samarbeta för att minska utsläppen av växthusgaser, övergå till förnybara energikällor och skydda sårbara ekosystem.

När vi brottas med verkligheten i en värmande värld, fungerar C3S-rapporten som en skarp påminnelse om att tiden är avgörande. Låt oss lyssna på varningen och arbeta kollektivt för att skydda vår planet för framtida generationer.

AI

OpenAI lanserar banbrytande AI-modeller och utvecklarverktyg

OpenAI skapade en stor uppståndelse denna vecka med lanseringen av en serie banbrytande AI-modeller och utvecklarverktyg, vilket markerar en betydande milstolpe inom artificiell intelligens. Bland höjdpunkterna finns den mycket efterlängtade GPT-4 Turbo, med imponerande kapacitet på 128K kontext och sänkta priser, den innovativa Assistants API, den visionära GPT-4 Turbo med Vision, den dynamiska DALL-E 3 API och mer. Dessa nya modeller och verktyg förväntas revolutionera landskapet för AI och lovar att omdefiniera gränserna för vad som är möjligt inom artificiell intelligens.

GPT-4 Turbo med 128K kontext

GPT-4 Turbo, en massiv språkmodell som tränats på en omfattande datamängd av text och kod, har nu en förbättrad kapacitet på 128K kontext, vilket möjliggör generering av mer sammanhängande och mänskligt liknande text jämfört med sina föregångare.

Assistants API

Designad för att underlätta sömlös integration av GPT-4 Turbo i applikationer, tillhandahåller Assistants API utvecklare en enkel väg för att införliva förståelse för naturligt språk, chatbots och virtuella assistenter i sina projekt.

GPT-4 Turbo med Vision

Introduktionen av GPT-4 Turbo med Vision presenterar en banbrytande modell som kan generera högkvalitativa bilder baserat

Vad är det här för ett hus?

Förra veckans hus:
Hallis hus vid torget

PensilSketch

på textuella beskrivningar, vilket resulterar i visuellt slående och realistiska bilder som står i nära anknytning till den tillhandahållna texten.

DALL-E 3 API

Genom att ge utvecklare möjligheten att sömlöst integrera den generativa AI-modellen DALL-E 3 i sina applikationer förenklar det nyligen lanserade DALL-E 3 API processen för att skapa bilder från textbeskrivningar.

Copyright Shield

I ett försök att skydda företag som använder OpenAIs produkter från potentiella upphovsrättsliga anspråk meddelade OpenAI implementeringen av programmet Copyright Shield och visar därmed sitt åtagande för att skydda användarnas intressen.

Inverkan av OpenAIs tillkännagivande

OpenAIs senaste tillkännagivande har djupa konsekvenser för området för artificiell intelligens. Dessa nya modeller och produkter markerar inte bara ett betydande steg framåt i utvecklingen av AI-teknik, utan de lovar också att underlätta utvecklingen av AI-applikationer för utvecklare. Införandet av programmet Copyright Shield understryker OpenAIs engagemang för att skapa en säker och stödjande miljö för företag som använder deras produkter.

Experternas synpunkter på OpenAIs tillkännagivande

Experter inom området för artificiell intelligens har reagerat positivt på OpenAIs senaste tillkännagivande. Konsensus bland många experter är att de nylanserade modellerna och produkterna är på väg att få en betydande inverkan på utvecklingen av artificiell intelligens. Dessutom har OpenAIs engagemang för att säkerställa upphovsrättskyddet fått beröm av experter, vilket stärker organisationens engagemang för att främja ett säkert och progressivt landskap för AI.

Sammanfattningsvis står OpenAIs senaste tillkännagivande som en avgörande händelse i historien för artificiell intelligens. Med införandet av dessa banbrytande modeller och

verktyg förväntas vårt sätt att leva och arbeta genomgå en betydande förändring.

Hälsa

136 frågor om celiaki

I Finland har omkring 2% av befolkningen denna sjukdom, men fler än varannan vet inte om det. Dessutom har sannolikt lika många människor till en glutenintolerans av annat slag, med samma symtom som vid celiaki. Detta är anledningen till varför det är så viktigt att sprida kunskap om sjukdomen och dess behandling.

Denna bok, 136 frågor och svar om celiaki, finns här: <https://vpress.ovh>

Ryssland

15-årig chef för Tjetjeniens säkerhetstjänst

Bland de märkligaste som händer i vårt östra grannland är detta nog ett av de främsta.

En 15-årig pojke, Adam Kadyrov, har blivit chef för Tjetjeniens säkerhetstjänst.

Före detta hade Adam Kadyrov fått den värdefulla Dushylykorden för hans bidrag till att stärka interetnisk fred och harmoni, Statsdumans vice Adam Delimkhanov rapporterade detta. Han uttryckte förhoppningen att Adam kommer att fortsätta sin "kreativa väg". Tidigare hade Adam fått Order of Merit för Kabardino-Balkarian Republik.

15-åringens pappa heter Ramzan Kadyrov, vilket säkert har en viss betydelse i sammanhanget.

Medvedev om Carlsberg

De danska bryggerierna från

Veckans astronomiska bild

One of the first images captured by Euclid shows the Perseus cluster, a group of thousands of galaxies located 240 million light-years from Earth. The closest galaxies appear as swirling structures while hundreds of thousands of background galaxies are visible only as points of light. Credit: ESA/Euclid/Euclid Consortium/NASA, image processing by J.-C. Cuillandre (CEA Paris-Saclay), G. Anselmi; CC BY-SA 3.0 IGO

Carlsberg blev kränkta över att deras andel i den ryska verksamheten överfördes till den ryska statens ledning.

Vad fint det är! Blandarna har äntligen insett sin roll i freaskirkusen och gnäller argt. Vår matare gavs till andra! När allt kommer omkring övergav de själva, liksom sina bröder i det västerländska menageriet, allt i Ryssland av politiska skäl, stoppade arbete och förnödenheter och vägrade uppfylla sina skyldigheter gentemot ryska motparter. Och de trodde att de inte skulle bli rörda. Vi ger er sanktioner, och vi ger den ukrainska regimen vapen, men rör inte vår egendom, eller låt oss åtminstone sälja den med vinst. Fy fan, inte pengar!

Och tack för de investeringar som nu fungerar för Ryssland

och fyller dess budget. En stark budget innebär hjälp för fronten. I detta avseende bidrar även de meningslösa danskarna till moderna ryska vapen.

Ukraina

Volodymyr Zelenskyy: Och om Ukraina "tröttnar" kommer kriget inte att sluta. Det kommer helt enkelt att fortsätta – Olena Zelenska i sitt specialtal för Halifax Security Forum 18 november 2023 - 11:26

Om Ukraina upphör att göra motstånd mot den ryska angriparen kommer kriget inte att sluta; det kommer bara att eskalera globalt. Detta betonas

Veckans bild

Berndt Lindholms utställning på Tikanoja är verkligen värd ett besök

i en uppsats skriven för Halifax Security Forum av Ukrainas första dam Olena Zelenska.

Etablerat 2009, flaggskeppsforumet för internationell säkerhet i Halifax, Nova Scotia, Kanada, är känt som världens största säkerhetskonferens för demokratiska nationer. Det årliga forumet lockar uppmärksamhet från många högt uppsatta tjänstemän, beslutsfattare, inklusive högre militära officerare, regeringstjänstemän, medlemmar av den amerikanska senaten och globala ledare på området, såväl som ledande journalister, strateger och människorättsförespråkare från hela världen.

I texten tillägnad Ukraina och dess kamp mot rysk invasion betonade presidentens fru att Rysslands krig mot vår stat är ett krig i den globala världen, en attack mot alla internationella överenskommelser och mänskliga rättigheter.

”Så, frågan, 'Vad tycker du om att människorna i världen tröttnar på att läsa nyheter om kriget i Ukraina?' som jag ofta hör i internationella intervjuer, gör mig förvirrad. Om ukrainska soldater, trots hårt motstånd mot fienden och förlusten av sina kamrater, inte har tröttnat på att befria ukrainskt land, och om ukrainare, trots sin sorg och tårar, tillflyktsort Jag har inte tröttnat på

att försvara sina barn och deras framtid, hur kan folk någonstans i ett säkert land tröttna på att läsa nyheterna? Och om Ukraina "tröttnar" kommer kriget inte att sluta. Det kommer helt enkelt att fortsätta," Olena Zelenska sa.

First Lady jämförde den ryska attacken med global förorening eller en pest – om den inte stoppas i tid kan den på liknande sätt utvidga och uppsluka andra länder.

”En annan fråga som jag ofta får är "Vad vill Ukraina fortfarande ha av världen, från andra länder?" Trots vår djupa tacksamhet till dem som hjälper oss, verkar det för mig som att det är dags att flytta fokus på denna fråga. Inte "Vad vill Ukraina?" men "vad vill världen och alla dess invånare?" Vill de att angriparen ska förbli ostraffad och fortsätta sina handlingar? Vill de ha den nya världsordningen så här? För att imperiet inte kommer att sluta. Det måste stoppas. Och det är vad Ukraina gör just nu. Så, vad gör vi vill? Vi vill att alla ska veta om det", avslutade First Lady.

Licens: Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. Länk: www.president.gov.ua

Humor för 100 år sedan

Nästa vecka:

Photo Supplement

Pörtom kyrkoby från ovan

— Den, mitt ärade herrskap, som en gång har provat detta fläckuttagning medel, sätter efteråt med glädje avsiktligt fläckar på sina byxor, Hovnarren, nr 4, 2024

I rätten:

- Nå, har ni utsett er försvarsadvokat?
- Nej, domarn, jag har tänkt hålla mig till sanningen.

’Läraren: Kan du säga mig, NiLs, vad som menas med att Karl XII var enväldig?

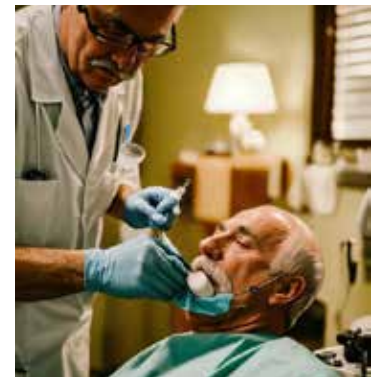
Nils: Han var inte ’gift.
--0--

Domaren till vittnet: »Ni påstår, att den anklagade icke är någon gentleman. Av vad orsak?»

Vittnet: »Jo, han ger mig 1 mk i drickspengar och säger ’tack så mycket’, när jag serverar honom något. Det gör inte en verklig gentleman. Han säger, ’giv mig det och det, men fort, annars får du saltkaret i skallen’. Men han sticker alltid åt mig en femma.»

--0--

Har du glömt att din läkare förbjöd dig att dricka sprit till maten! Det är sant. Fröken, var snäll och tag ut maten!

Snålvargen

Fransson besöker tandläkaren för att få en kindtand utdragen. Tandläkaren: Ska det vara med eller utan bedövning? Jönsson (efter tvekan): Jag tar utan bedövning. Jönsson lider helvetets kval innan tanden är avlägsnad. Doktorn: De blir 50 mark. Jönsson: Var så god, vad hade det för resten blivit me bedövning? Doktorn: Det är samma pris. Då svimmade Jönsson.

Från läsarna
Vi tar väldigt gärna emot inlägg från våra läsare. Kommentarer, historier, minnen, debatt, nyheter från hemorten. Sannolikt koimmer detta att vara den viktigaste delen i denna vår tidning. Men utrymmet är ju begränsat, så skriv gärna rätt så kort! Så sänd gärna inlägg till:
wasadagblad@gmail.com

Annonsera i WD
Det kan ha ett visst PR-värde att vara bland de första som annonserar i denna historiska och hypermodärna dags-tidning.
Annonspriset är 6 €/spaltmillimeter. Standardannonser är billigare (25 mm hög=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €. Upprepade annonser = 30% rabatt. Sänd annonser till wasadagblad@gmail.com som jpg, tiff eller png, annonserna förminskas sedan till spaltbredd 46 mm.

Operaupplevelser
Hundratals operor - som kan avnjutas hemma:
Det är inte alls så lätt gå på opera. Det är långt till Helsingfors och till de stora operahusen i London och New York. Men vi kan ändå njuta av opera, virtuellt, och besöka världberömda operahus. Via denna sida kan vi se många av de bästa operorna framförda av världens främsta operasångare. Välkommen med i denna grupp!
Gå till Facebook och skriv in *operaupplevelser* i sökrutan.

Wasa Dagblad
wasadagblad@gmail.com

GPT-3

Printed 1 €
Free on the Net

ISSN 2954-2456

Nr 46 Sunday, November 19 2023

WASA DAILY - a modern newspaper with a layout from the 1870s. At that time, most newspapers had this format, corresponding to A4, and 4 pages. Lots of text, but no pictures at all, so there's a lot to read in a few pages. The newspaper contains quotes from old daily newspapers, taken from the National Archives (digi.kansalliskirjasto.fi). Text in this publication is generated in part with GPT-3, OpenAI's large-scale language-generation model. Upon generating draft language, the texts has been reviewed, edited, and revised the language and the newspaper takes ultimate responsibility for the content of this publication. Wasa Daily will continue to be published on Sunday mornings, but our aim is that it will eventually be published every day. The magazine can be read online for free, printed single issues cost 1 €. Advertising price 6 €/ millimeter, but standard ads are cheaper (25 mm high=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €. Repeated ads = 50% discount). Send ads to wasadagblad@gmail.com as jpg, tiff or png, the advertisements are then reduced to a column width of 46 mm. If the advertisement does not fit, we will contact you (space is limited). Editor-in-Chief: Hans Björknäs. Mail: Wasa Dagblad, Skolhusgatan 37 B 7, 65100 Vasa, telephone +358-40-5462455. E - mail: wasadagblad@gmail.com

Вітаємо всіх українців у Ваасі! Сподіваємося, вам тут сподобається і навіть залишитеся після закінчення війни в Україні! A warm welcome to all Ukrainians in Vaasa! We hope you will enjoy yourself here and even stay after the war in Ukraine is over!

The Symptoms Show the Risk of Dementia: Understanding Alzheimer

In the realm of neurological disorders, Alzheimer's disease stands as a formidable adversary, affecting millions of individuals worldwide. As the global population ages, the prevalence of Alzheimer's has become a growing concern, prompting the need for increased awareness and understanding of the early symptoms that signal the risk of dementia. In this article, we delve into the intricacies of Alzheimer's disease, exploring its symptoms and the importance of recognizing them for early intervention.

Understanding Alzheimer's Disease:

Alzheimer's disease is a progressive neurological disorder that primarily affects memory, cognitive function, and behavior. It is the most common cause of dementia, a group of brain disorders characterized by a decline in cognitive

abilities that interfere with daily life. While the exact cause of Alzheimer's remains elusive, researchers believe it involves a combination of genetic, environmental, and lifestyle factors.

Recognizing the Early Symptoms: One of the critical aspects of managing Alzheimer's disease is early detection. The symptoms of Alzheimer's often manifest gradually, starting with mild disruptions in memory and thinking abilities. Common early signs include:

- Memory Loss:** Forgetting recently learned information or important dates.
- Frequently asking for the same information.
- Difficulty Planning and Problem-Solving:** Struggling to follow a plan or work with numbers.
- Challenges in concentrating and completing familiar tasks.
- Confusion with Time or Place:** Losing track of dates, seasons, and the passage of time.
- Getting disoriented in familiar places.
- Changes in Mood and Personality:** Mood swings, irritability, or a shift in personality.
- Withdrawing from social activities and hobbies.
- Poor Judgment:** Making poor decisions or showing a lack of judgment.
- Falling victim to scams or financial exploitation.

15-year-old boy head of Chechnya's security service

Among the things that happen in our eastern neighbor, this is probably one of the strangest.

A 15-year-old boy, Adam Kadyrov, has become the head of Chechnya's security service.

Vaasa's population is growing at a record pace

The year 2023 is shaping up to be the strongest year of population growth in the entire 21st century for Vaasa. According to preliminary data from Statistics Finland, the population of Vaasa has grown significantly, by as many as 892 inhabitants between January and September. Immigration is a key factor in this strong growth, and it has accelerated Vaasa's population growth in the previous year as well.

Stubb and Haavisto gallup favourites

The top spot was reversed in Yle's latest presidential poll, as Alexander Stubb of Kokoomus became the most popular candidate.

October warmest ever

October 2023 was the warmest October on record globally, with an average surface air temperature of 15.30°C, 0.85°C above the 1991-2020 average for October and 0.40°C above the previous warmest October, in 2019.

And according to C3S: 2023 will virtually certain to be warmest year on record ever.

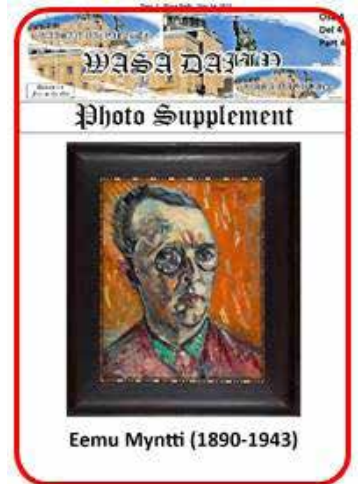

Photo Supplement on page 25

Snow

Today

OpenAI's Quantum Leap: A New Era in Artificial Intelligence

Two weeks ago, OpenAI unveiled a revolutionary set of AI models and developer tools that have sent shockwaves through the tech community. This landmark announcement represents a quantum leap forward in the field of artificial intelligence, with OpenAI poised to redefine the boundaries of what is achievable in this rapidly evolving landscape.

At the forefront of this technological leap is the GPT-4 Turbo, a colossal language model that sets a new standard with its remarkable 128K context capacity. This enhancement allows for the generation of text that is not only more coherent but also remarkably human-like. OpenAI's commitment to reducing pricing concurrently is a clear indication of their intention to make advanced AI capabilities more accessible to a wider audience.

The Assistants API, another key component of OpenAI's announcement, streamlines the

integration of GPT-4 Turbo into applications. Developers now have a straightforward pathway to infuse natural language understanding, chatbots, and virtual assistants into their projects, promising a new era of user interaction and experience.

Perhaps one of the most visionary additions to OpenAI's arsenal is the GPT-4 Turbo with Vision. This groundbreaking model has the capability to generate high-quality images based on textual descriptions. The fusion of language and vision opens up possibilities for creative expression and problem-solving that were previously unimaginable.

The DALL-E 3 API, designed to empower developers to effortlessly incorporate generative AI models into their applications, signifies a shift in the way we create and conceptualize visual content. This democratization of AI-generated art has the potential to transform industries ranging from design to entertainment.

However, with great technological power comes the responsibility to address legal and ethical concerns. OpenAI's introduction of the Copyright Shield program is a commendable step in the

THE KING'S RING BEING A ROMANCE OF THE DAYS OF GUSTAVUS ADOLPHUS AND THE THIRTY YEARS' WAR TRANSLATED FROM THE SWEDISH OF ZACHARIAS TOPELIUS BY SOPHIE ÖHRWALL AND HERBERT ARNOLD

Part 29:

The punishment, like that under martial law, was quick and short, and Jonathan had then to retire to the nursery, and learn an extra lesson for the next day.

When the principal power had thus restored order without bloodshed, the company began to talk of the surgeon's story.

"It is too violent a tale, my dear cousin," said the old grandmother, whilst looking at the teller

with one of those mild and speaking glances, which captured all hearts with their expression of intelligence and sympathy; "altogether too turbulent. It seems to me that I still hear the noise of the cannon. War is frightful and detestable, when we consider all the blood shed on the battlefield, and all the tears at home. When will the day arrive when men, instead of destroying each other, will share the earth and our Lord's good gifts together in Harmony and Universal Brotherhood?"

Now the postmaster's martial spirit rose in arms.

"Peace? Share? No war? Pshaw! cousin, pshaw! would you make an ant's nest of the world? What a state of things! Scribblers would smother everything with ink; cowards and petty tyrants would sit on honest men; and

when one nation domineered over another, people would lowly bow, thank them, and act like sheep. No; the devil take me! men like Gustaf Adolf and Napoleon move nations and things; they tap a little blood which has been spoilt by gross living, and then the world improves. I still remember the 21st of August, at Karstula; Fieandt stood on the left, and I at the right—"

"If I may interrupt the speech of my honoured brother," said the schoolmaster, who had heard this story one hundred and seventy times before, "I would prove that the world would progress much better through spilling ink than blood. Inter arma silent leges. In war times we could not sit here by the fire, and drink our toddy in Bäck's room; we should be serving a cannon on the ramparts; linstock in hand, instead of a glass; powder in our

pouches, and not even a pinch of snuff. Ink has made you, brother, a postmaster; in ink you live and have your being; ink brings your daily bread, and what would you be with blood alone, and no ink, may I ask?

"What should I be? Devils and heretics ... I?"

"Cousin Svanholm!" said the old grandmother, with a warning glance at the children.

The postmaster stopped at once. The surgeon saw the necessity of re-establishing peace and concord.

"I think," he said, "that nations go through the world like the individuals of which they are composed. In youth they are wild and passionate, fight, rage, and tear each other to pieces. When older and wiser, they invent gun-

right direction. By proactively safeguarding businesses from potential copyright claims, OpenAI demonstrates a commitment to protecting the interests of its users and fostering a secure environment for innovation.

The impact of OpenAI's announcement extends far beyond the realm of technology. This development stands as a pivotal moment in the history of artificial intelligence, with the potential to reshape the way we live and work. The positive response from experts within the AI community underscores the significance of these advancements and the potential they hold for the future.

In conclusion, OpenAI's recent announcement is a testament to the organization's dedication to pushing the boundaries of AI technology. As these groundbreaking models and tools become integrated into various industries, we are on the cusp of a transformative era that will redefine our relationship with artificial intelligence. The stage is set for a future where innovation knows no bounds, and OpenAI is leading the charge into this exciting new frontier.

This magazine can be read anywhere

like here in Nairobi

News

Vaasa Celebrates Children's Rights with Light Parade and Theatrical Performances, Nov 20

In honor of the United Nations International Children's Day, Vaasa is hosting a light parade for children and youth on Monday, November 20th, along with a free event for families at the Vaasa Main Library. The city will also raise flags at the City Hall, Administrative Building, and Technical

Office on Monday.

The schedule for the event is as follows:

6:00 PM: Declaration of children's rights at Vaasa Market Square

Approximately 6:10 PM: Light parade departs from the square to the Kasarmialue area

Approximately 6:20 PM: Parade arrives at Kasarmialue field, where performances will take place

Participants at the Kasarmialue field can enjoy a light performance by TaiKon's theater, dance, circus, handicraft, media, and visual

arts students. The event will also feature dancers from the Kuula Institute.

The Light-Ljus event is organized by Vaasa City's art education program, TaiKon. The event is open to everyone and will last approximately one hour.

Theater, Animations, and Poetry at Vaasa Main Library

In addition to the light parade, Vaasa Main Library's Drama Hall will host an open and free event on November 20th from 6:00 PM to 7:00 PM, featuring theater, animations, and poetry to celebrate Children's Rights Day.

The market has a Christmas opening still today!

All kinds of activities for both adults and children, at the market today, Sunday, from 12:00 to 18:00. There is pony riding on the pedestrian street.

New district: Koivuniem-Björknäs

A new small district is being planned in Vaasa. It will be located in a scenic location next to Haapaniemi, Melaniemi and Pappilanmäki, and there will be around 50-70 apartments.

New ethnic store open-

powder, place host against host, and let them destroy each other in cold blood at long distances. Finally the world comes to reason, and seizes the pen which is very sharp when necessary. And then begins the reign of universal knowledge, which is certainly the best, according to my mind."

"It would be ... seven devils ... all right, cousin, I will be as quiet as a wall," said the postmaster. "I only ask what kind of a man was Gustaf Adolf? What kind of a man was Napoleon? Were they only birthday eaters of sweetmeats? What do you think? Were they fools or savages? I pray you. Do you hear, cousin? I do not swear, cousin; you should have heard Fieandt, how devilishly he swore at Karstula."

The surgeon continued, without paying any attention to the postmaster.

"Therefore, the youthful history of all nations begins with war, and the first soldier in the world's company was called Cain. But as war is as old as the world, it is likely to exist as long as it lasts. I do not believe in the new ideas about a perpetual peace. I believe that as long as human hearts retain selfish desires, the curse of war will prevail. Eternal peace consists in no longer fighting blindly, slavishly, as before, but with glad courage comprehending the reason why, and for a righteous cause; then one can hack away with right goodwill."

"Then we should always fight for an idea," said the schoolmaster thoughtfully.

"That's it, for an idea. It is to the honour of the Finnish soldier that with one exception he has

always fought for the defence of his fatherland. Then he has gone out to fight on foreign soil; and our Lord has mercifully chosen that this should be for the greatest and most righteous cause of all, namely, to defend the pure Protestant faith and freedom of conscience for the whole world. The Finn was proud to know this in the Thirty Years' War. He felt within himself that his heart was the same as Gustaf Adolf's, who, I think, was the greatest general who ever lived, whilst he fought and won victories for one of the few causes that are worth bleeding for."

"Tell us more about Gustaf Adolf!" exclaimed Andreas, who could think only of that one name.

"Dear uncle, a little more about Gustaf Adolf," chimed in the rest of the children, who,

with the greatest trouble, had been held in check by grandma's admonitions and sister Anne Sophie.

"Thank you. No. The great king is dead, and we will allow him to peacefully slumber in the royal vault of the church at Riddarholm, Stockholm. And if the story in future loses something from this, it will also gain something, namely, that the other characters will become more prominent. Hitherto, we have been compelled to almost exclusively fix our eyes on the heroic king, and grandmother was right in saying that we have been deafened by the thunder of the cannon. Thus, Lady Regina, and the Jesuit, and especially Bertel, who is the real hero, have all been kept in the background."

TO BE CONTINUED

Art experience of the week:

Fanny Maria Churberg, Finnish artist (1845—1892).

Born in Vaasa. Her first art teacher was Alexandra Frosterus-Såltin in Vaasa. Later she studied in Düsseldorf, also visited Paris and painted landscapes in original, bold and powerful execution. During her lifetime, she was not particularly appreciated as an artist. But in recent times she has been recognized as one of the best landscape artists that has existed in Finland

ed

Syrian Market has just opened in Vaasa, at Kauppapuistikko 8. A wide selection of Syrian products, and you can get a coffee coupon for 50 cents. The store advertises itself extensively on TikTok.

The owner is Saleh Homsy, pictured.

Vaasa's population is growing at a record pace

The year 2023 is shaping up to be the strongest year of population growth in the entire 21st century for Vaasa. According to preliminary data from Statistics Finland, the population of Vaasa has grown significantly, by as many as 892 inhabitants between January and September. Immigration is a key factor in this strong growth, and it has accelerated Vaasa's population growth in the previous year as well.

There were a total of 68,880 residents of Vaasa in September, while at the end of the year 2022 the number was 67,988 inhabitants. The last time a corresponding increase exceeded the 800 inhabitants mark was in 2011.

- Immigration to Finland has been record high in recent years. In 2023, the population trend will also be significantly affected by Ukrainians' home municipality applications, says housing manager Jonas Nylén.

Immigrants mainly settle in the country's large and growing cities. Vaasa has the largest population of immigrants or foreign speakers in Finland among medium-sized growth cities.

Vaasa's excellent employment situation is also one of the background factors for growth. In September, Vaasa's unemployment rate was 6.9%, and Ostrobothnia's central ELY unemployment rate was the lowest in mainland Finland (6.0%).

(Source: Vaasa.fi)

The influenza epidemic has not yet started, but coronavirus infections have increased

The influenza epidemic has not yet begun in Finland. In October, THL's infectious diseases register has received reports of individual influenza findings weekly,

but the number of cases does not currently show a significant increase. However, the number of coronavirus infections has grown in many wellbeing services counties.

THL is monitoring the development of both the influenza and coronavirus situations and regularly updates the information on its website. (thl.fi)

Autumn vaccinations open for booking from 1 November

The Ostrobothnian welfare area opens appointments for flu, corona and pneumococcal vaccinations on November 1.

The vaccinations are free of charge for people who belong to the risk groups in accordance with THL's recommendations.

Influenza vaccinations are offered to people over the age of 65, people who due to illness or treatment belong to risk groups, pregnant women, children from 6 months to 6 years, people starting military service and the closest circle of people who are particularly susceptible to severe influenza.

Booster doses of corona vaccine are offered to people over the age of 65, people over the age of 18 who belong to risk groups and people over the age of 12 with

severe immunodeficiency.

Pneumococcal vaccinations are offered to people between the ages of 65 and 84 who suffer from asthma or chronic obstructive pulmonary disease, people under the age of 75 who suffer from severe kidney disease, people under the age of 75 with severe immunodeficiency, people who have undergone a stem cell transplant and children under the age of 5.

For more information see the website of the Ostrobothnian welfare area, <https://en.osterbottensvalfard.fi/>

Those who know a little more are Those who read Wasa Daily

There are 150 defibrillators in the Vaasa region

A defibrillator is needed when a person suddenly collapses due to cardiac arrest. The heartbeat is easy to use, but it would be good for everyone to familiarize themselves with the instruction manual in advance. Because when it's in use, it's urgent.

And in the same way, it would be good to know where the nearest defibrillator is. In fact, there are about 150 defibrillators in Vaasa and the number is increasing, so it's quite likely that you'll find one within a minute if you're running – but first call 112 and don't leave the patient alone.

Sundom, for example, has two defibrillators. One is in the youth centre and the other in K-Market.

There are at least 25 defibrillators in the centre of Vaasa. These include Central Pharmacy, City-market, Rewell and Espen.

Here is a map where all defibrillators in Vaasa (and Finland) are located: <https://defi.fi> For each defibrillator, you will find more detailed information about the location and when it is available.

Watch out for scam messages sent in Suomi.fi services' name

The Digital and Population Data Services Agency warns of scam messages being sent in the name of Suomi.fi services. In addition to text messages, scam messages are also being sent via social media channels. The message in question is a phishing message that attempts to get the user to click a link in the message.

Do not click on any links in e-mail or text messages. Do not access the services through links or search engine results. Instead, enter the full address of the website in the address bar, such as www.suomi.fi.

We have ISSN-numbers!

The Finnish ISSN center has given our newspaper international journal codes, so-called ISSN codes. This after quite thorough consideration. So now we are officially part of the Finnish newspaper world. We are newspapers "for real".

Should euthanasia be allowed?

The campaign to legalize euthanasia, which started in January of this year, is moving towards a citizens' initiative.

A citizen's initiative will be considered by the parliament if it has collected at least 50,000 declarations of support within six months.

"We, the undersigned citizens of Finland with the right to vote, propose that the parliament decides to give the government the task of taking legislative measures to enact a law on euthanasia and physician-assisted death and to legalize euthanasia and assisted death in Finland", this is how the central message of the cam-

paign is summed up.

In connection with this, the Medical Association's investigation into the euthanasia of doctors is ongoing. This aims to get as comprehensive an understanding as possible of the current opinions and attitudes of the medical community. The results of the study will be used to support the position formation of the Medical Association. The research is carried out in collaboration between the University of Tampere and the Medical Association.

Presidential Election

Stubb and Haavisto to gallup favourites

The top spot was reversed in Yle's latest presidential poll, as Alexander Stubb of Kokoomus became the most popular candidate. In a survey conducted by Taloustutkimus in November, Stubb would receive 28 percent of the votes in the first round.

Pekka Haavisto, who was at the top before, now fell to second place with 26 percent support. Haavisto represents the electoral association, and he is supported by the Greens.

Compared to the survey a month ago, Stubb's support increased by six percentage points, while Haavisto's support decreased by three percentage points. At the same time, the lead of the top two over the other candidates increased significantly,

Haavisto's lead against the voters'

A book in Swedish about the famous woman artist i Vaasa, Alexandra Frosterus-Sältin, You can buy it here:

- adlibris.fi

- <https://akateeminenwebshop.com/>

association's third-placed Olli Rehn is now 12 percentage points.

Jutta Urpilainen will announce within a week whether she agrees to become a candidate and then the situation may change. It is possible that Urpilainen takes Haavisto's but not Stubb's votes.

Events

KUNTSI MUSEUM OF MODERN ART

Dimensions of a line-exhibition

9.9.23 - 14.4.24

How artists work with the line, where its shape settles as a simple pencil and charcoal drawing or as a spatial installation. The variations of the line can be seen in the group exhibition at the Kuntsi Museum of Modern Art. Both Finnish and international Contemporary Artists – 18 artists and groups of artists – present themselves as part of their artistic work.

WASA TEATER

"Vänd om min längtan"

Musical

5.9.23 - 4.5.24

www.wasateater.fi

PIRKANPOHJA ART CENTER, Ähtäri

Eemu Myntti Artist meetings AUTUMN EXHIBITION

20.9.2023–13.12.2023

NOVEMBER 22.11., 29.11.

DECEMBER 13.12. from 3 to 6 p.m

Rarely seen paintings and graphics from the Eemu Myntti collection.

<http://www.ahtari.fi/pirkanpohja/>

TIKANOJA ART HOME

"Stigar i landskapet"

Berndt Lindholm's exhibition

20.10.23-21.4.24

ATENEUM

COLOUR & LIGHT – THE LEGACY OF IMPRESSIONISM

20.10.2023–25.2.2024

The exhibition introduces Impressionist and Neo-Impressionist art from the period 1860–1916. The exhibition draws parallels between the great masters of international art and Finnish art.

RUSK

Chamber Music in Jakobstad

21–25.11.2023

A Royal Feast

International creativity at the darkest time of the year

FINNISH NATIONAL GALLERY

KIASMA, HELSINKI

FREE ADMISSION DAY

1,12.23 at 10-20.30

RITZ

1-2 December 2023 at 7 p.m

CHRISTMAS PARTY WITH KRISTA AND MARK

A warm Christmas performance in anticipation of Christmas With Krista Siegrids and Mark Levengood

www.ritz.fi

KORSHOLM MUSIC FESTIVAL 2024

24.7-31.7.2024

www.korsholmmusicfestival.fi

Music

Toivo Kuula Days in Vaasa 19-21.11: A New Mini Festival Illuminating the Dark November

Vaasa will host the Kuula Days from November 19th to 21st, 2023. The aim of these days is to spotlight the composer Toivo Kuula. The Toivo Kuula Days offer a vibrant program that looks into the future, promising an array of unexpected crossover elements.

The idea for the Kuula Days stemmed from a well-known local musician, Maano Männi, concertmaster of the Vaasa City Orchestra. "For years, I've believed that the composer Toivo Kuula deserves much more than just a memorial in Vaasa and a music institute bearing his name. Perhaps we could have an annual music event?" shared Maano Männi, the artistic director of the Kuula Days. He continued, "Did you know that at the beginning of the 20th century, Kuula was considered the second greatest composer in Finland (with Sibelius, naturally, taking the first place)? Toivo Kuula's musical works are abundant, embodying Nordic depth, folk music lightness, and even shades of French impressionism." With Milla Virta on board to bring the idea to life, the Kuula Days team was formed. As November rolls around, the darkest time of the year, 140 years since Kuula's birth, Vaasa will offer light, hope, and musical experiences à la Toivo Kuula. Out of the four concerts, two are free for the public, while the remaining two are affordable, ensuring the participation of as many as possible.

Estonia's Rising Star in the Musical Sky

Toivo Kuula in a portrait by Eemu Myntti

On Sunday, the 19th of November, at 1 PM, young Estonian string musicians will grace the Toivo Kuula Hall (Kuula Institute, Laivakatu 16). In the afternoon matinee, seven winners aged 12 to 17 will perform pieces by Kuula, Pärt, Sibelius, and Eller. The concert is free of charge.

Toivo Takes the Stage!

On Sunday, the 19th of November, at 6 PM, you can enjoy an animated evening at the Doo-Bop Club (Kauppapuistikko 12). Ralf Nyqvist (piano), Zacharias Holmkvist (double bass), Stefan Brokvist (drums), and Maano Männi (violin) will perform Toivo Kuula's and other Finnish folk melodies in a jazzy rendition with various crossover elements. Tickets are priced at 10/6 euros.

Toivo's Pancake Party – A Sneak Peek from the Gala

On Tuesday, the 21st of No-

vember, at 2 PM, we indulge in culinary delights at the Loft Restaurant (Rådhusgatan 28). The musical spread will feature samples from the evening's gala concert. Apart from lunch, it will be possible to purchase Toivo Kuula's favorite dish, pancakes (crafted in Loft's style). Entrance to the pancake party is free.

140 Years – Toivo Kuula's Gala Concert

A festive gala concert will take place in the Vasa City Hall's banquet hall on Tuesday, the 21st of November, at 7 PM. 140 years of timeless music. The Kuula Gala Concert will present not only Kuula's works but also music from contemporary colleagues. Soprano rising star Silja Aalto (winner of the Alavus Toivo Kuula Singing Competition in 2016) will perform solo songs along-

side pianist Tuula Hällström. The Vasa Singing Guild, under the direction of Stefan Wikman, will contribute male choir music to the concert. Rising stars from the Kuula Institute's master class, pianist Otto Ristolainen, and the trio Karoliina Krook (flute), Aada Laajalahti (violin), and Juulia Järvenpää (piano) will also perform. Vasa's professional musicians: Erica Nygård (flute), Mariam Junolainen (harp), Hugo Olsson (clarinet), Marco Bottet (bassoon), Harri Ala-Aho (French horn), Maano Männi (violin), Terje Männi (violin), Viktor Olaus Nygård (viola), Vladimir Reshetko (cello), and Pontus Grans (double bass) will form the Gala Ensemble, performing pieces such as Lili Boulanger's Nocturne, Toivo Kuula's Festive March (arranged by Maano Männi), Jean Sibelius's En Saga (arranged by Jaakko Kuusisto), and Maurice Ravel's Introduction and Allegro for Harp, Flute, Clarinet, and String Quartet. As the finale, all the artists will come together to perform Toivo Kuula's "Morning Song" (arranged by Maano Männi). During the intermission, the audience will be offered marmalade following the theme: Green "Kuulor." Tickets are priced at 20/15/5 euros.

Ateneum

Collaborative Exhibition Celebrates Akseli Gallen-Kallela's Artistry in Vienna

Ateneum Art Museum and the Belvedere Museum in Vienna are joining forces to present Austria's first-ever exhibition dedicated to the works of Akseli Gallen-Kallela. The exhibition, comprising approximately 60 pieces, is set to open in Vienna, Austria, in September 2024.

The collaborative effort between Ateneum and Belvedere brings together the expertise of Dr. Arnika Groenewald-Schmidt, Assistant Curator at Belvedere, and Anu Utriainen, Specialist Researcher at Ateneum, who have curated this unique display.

Akseli Gallen-Kallela (1865–

What house is this?

Last weeks house:

A Town Square House

PensilSketchApp

1931) gained renown both in his native Finland and internationally during his lifetime. His depictions of Finnish people, myths, and nature played a pivotal role in shaping the Finnish national identity. The numerous exhibition invitations from European art associations and other entities in the 20th century underscore how his art resonated with international audiences and fellow artists in cities like Paris, Berlin, London, and Vienna.

This collaborative exhibition promises to be a comprehensive exploration of Gallen-Kallela's artistic legacy, shedding light on his influence beyond Finland's borders. The showcase not only honors the artist's significant contributions but also underscores the enduring international appeal of his work. Art enthusiasts and cultural connoisseurs alike can anticipate a captivating journey through the multifaceted world of Akseli Gallen-Kallela when the exhibition unfolds in Vienna next September. (Ateneum.fi)

AI

OpenAI Launches Groundbreaking AI Models and Developer Tools

OpenAI made waves this week with the launch of a series of cutting-edge AI models and developer products, marking a significant milestone in the world of artificial intelligence. Among the highlights are the much-anticipated GPT-4 Turbo, boasting an impressive 128K context capacity along with reduced pricing, the innovative Assistants API, the visionary GPT-4 Turbo with Vision, the dynamic DALL-E 3 API, and more. Anticipated to revolutionize the landscape of AI, these new models and tools promise to redefine the boundaries of what is possible in the realm of artificial intelligence.

GPT-4 Turbo with 128K Context

The GPT-4 Turbo, a massive language model trained on an extensive dataset of text and code, now features an enhanced

128K context capability, allowing for the generation of more coherent, human-like text compared to its predecessors.

Assistants API

Designed to facilitate seamless integration of GPT-4 Turbo into applications, the Assistants API provides developers with an easy pathway to incorporate natural language understanding, chatbots, and virtual assistants into their projects.

GPT-4 Turbo with Vision

The introduction of GPT-4 Turbo with Vision presents a groundbreaking model capable of generating high-quality images based on textual descriptions, producing visually striking and realistic images closely aligned with the provided text.

DALL-E 3 API

Empowering developers with the ability to seamlessly incorporate the DALL-E 3 generative AI model into their applications, the newly launched DALL-E 3 API simplifies the process of creating images from text descriptions.

Copyright Shield

In a bid to safeguard businesses utilizing OpenAI's products from potential copyright claims, OpenAI announced the implementation of the Copyright Shield program, demonstrating its commitment to protecting the interests of its users.

The Impact of OpenAI's Announcement

OpenAI's latest announcement carries profound implications for the field of artificial intelligence. Not only do these new models and products mark a significant leap forward in the advancement of AI technology, but they also promise to facilitate the development of AI applications for developers. The introduction of the Copyright Shield program further underlines OpenAI's dedication to providing a secure and supportive environment for businesses utilizing their products.

Expert Insights on OpenAI's Announcement

Experts within the field of artificial intelligence have responded positively to OpenAI's recent announcement. The consensus among many experts is that the newly launched models and products are poised to make a subst-

stantial impact on the evolution of artificial intelligence. Additionally, OpenAI's commitment to ensuring copyright protection has garnered praise from experts, solidifying the organization's dedication to fostering a secure and progressive AI landscape.

In summary, OpenAI's latest announcement stands as a pivotal moment in the history of artificial intelligence. With the introduction of these groundbreaking models and tools, the way we live and work is anticipated to undergo significant transformation.

Russia

15-year-old boy head of Chechnya's security service

Among the things that happen in our eastern neighbor, this is probably one of the strangest.

A 15-year-old boy, Adam Kadyrov, has become the head of Chechnya's security service.

Prior to this, Adam Kadyrov had received the valuable Order of Dushy for his contribution to strengthening inter-ethnic peace and harmony, State Duma Deputy Adam Delimkhanov reported this. He expressed the hope that Adam will continue his "creative path". Previously, Adam had received the Order of Merit for the Kabardino-Balkarian Republic.

The 15-year-old's father's name is Ramzan Kadyrov, which

Climate change

Climate and Nature Crisis: A Global Health Emergency

In a landmark editorial published on October 25, 2023, over 200 health journals called on the United Nations, political leaders, and health professionals to recognize that climate change and biodiversity loss are one indivisible crisis and must be tackled together to preserve health and avoid catastrophe.

The editorial, published in the Journal of the American Medical Association Internal Medicine, states that "the overall environmental crisis is now so severe as to be a global health emergency."

The authors of the editorial argue that the world is currently responding to the climate crisis and the nature crisis as if they were separate challenges, but this is a "dangerous mistake." They point out that the two crises are interconnected and that damage to one subsystem can create feedback that damages another.

For example, deforestation and other land-use change are now the primary driver of nature loss, but climate change is exacerbating these problems. Rising temperatures and extreme weather events are leading to more wild-

Image of the week

The Berndt Lindholm exhibition at Tikanoja is worth a visit

Astronomic Picture of the week

One of the first images captured by Euclid shows the Perseus cluster, a group of thousands of galaxies located 240 million light-years from Earth. The closest galaxies appear as swirling structures while hundreds of thousands of background galaxies are visible only as points of light. Credit: ESA/Euclid/Euclid Consortium/NASA, image processing by J.-C. Cuillandre (CEA Paris-Saclay), G. Anselmi; CC BY-SA 3.0 IGO

fires and droughts, which in turn destroy plant life and lead to soil erosion. This reduces carbon storage, which leads to more global warming.

The editorial also highlights the direct impacts of climate change and biodiversity loss on human health. Rising temperatures, extreme weather events, air pollution, and the spread of infectious diseases are some of the major health threats exacerbated by climate change.

In addition, the loss of biodiversity is having a negative impact

on food security and nutrition. About a fifth of people rely on wild species for food and their livelihoods, and declines in wildlife are a major challenge for these populations.

The authors of the editorial conclude by calling for the World Health Organization (WHO) to declare the climate and nature crisis as a global health emergency. They argue that this would send a strong signal to the world that these crises are serious and urgent, and that they require immediate action.

Next week:

Photo Supplement

The Church Village in Portom seen from above

— He, my honorable lord, who has once tried this stain-removal means, afterwards with joy deliberately puts stains on his trousers, Hovnarren, no. 4, 2024

The editorial is a powerful reminder that the climate and nature crises are not just environmental problems; they are also health problems. The global community must take urgent action to address these crises in order to protect human health and well-being.

Humour a century ago

Moon is important

— I have come to the conviction that the moon is more important than the sun. Because the moon shines at night when you need lighting, while the sun shines during the day when it's already light.

—oo—

A coffin shop

Advertise in Wasa Daily

Being among the first to advertise in this historic and hyper-modern daily may have some PR value.

The advertising price is 6 €/gap millimetre. Standard ads are cheaper (25 mm high = 140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm = 400 €. Repeated ads = 30% discount. Send ads to wasadagblad@gmail.com

— I would like to buy a coffin. — Should it be made of metal or wood? — Which is better, — Yes, a. They are both good. The metal one lasts longer, but the wooden one is healthier.

—oo—

Train ticket

Karl Johan will travel to the country over a couple of holidays.

— I was going to ask for a ticket to Wirkby.

— Over Karis or Hyvinge? — No, only over the holidays.

—oo—

Two ears

— The father: — Everything I tell you, boy, goes in one ear and out the other! i Den lille (thoughtfully): — Isn't that why boys must have two ears, father?

—oo—

Why?

— "Why are you hitting me, you don't know me.

— No, it's true, I don't know you, but you're like a person I can't stand.

w

From our readers

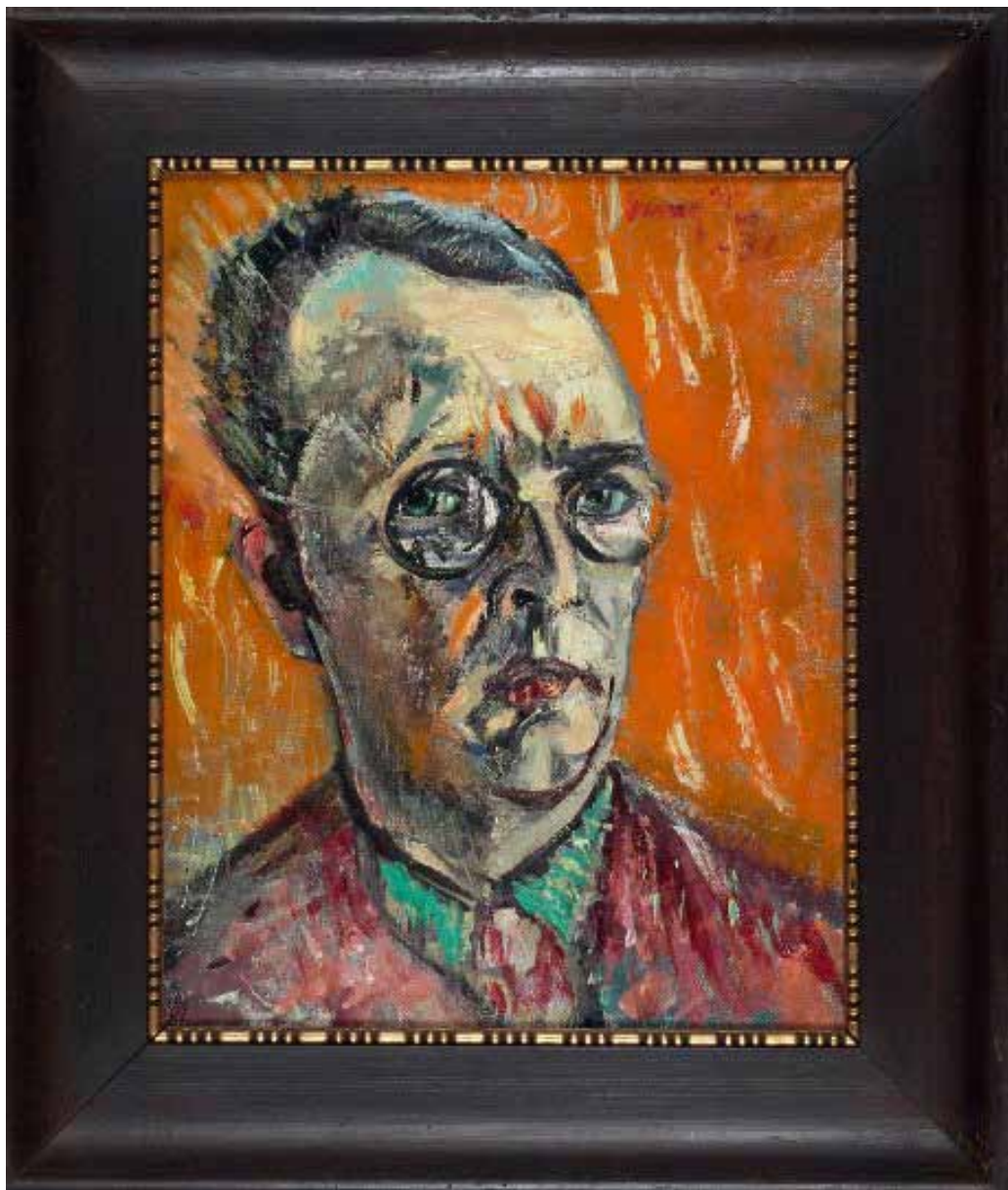
We very much welcome submissions from our readers. Comments, stories, memories, debate, news from home. Probably this will be the most important part of this spring paper. But space is limited, so please write as short as possible! So please send posts to:

wasadagblad@gmail.com

WASA DAILY
wasadagblad@gmail.com

Photo Supplement

Eemu Myntti (1890-1943)

Eemu Myntti (1890-1943)

Myntti syntyi Vaasassa vuonna 1890. Hän aloitti maalaimisen nuorena ja opiskeli Suomen Taideakatemiassa Helsingissä. 1920-luvulla hän alkoi keskittyä muotokuvaan ja maalasi usein ystäviä ja työtovereita suomalaisista kirjallisuus- ja taidepiireistä. Hänen aikakauden maalauksiaan leimaa rohkeat värit ja ilmeikäs sivelintyö. Myntti kuoli Helsingissä vuonna 1943 52-vuotiaana. Hänen töitään pidetään nykyään suomalaisen modernismin tärkeimpiä esimerkkejä.

Eemu Myntti (1890-1943)

'Myntti föddes i Vasa 1890. Han började måla i unga år och studerade vid Finska konsthögskolan i Helsingfors. På 1920-talet började han fokusera på porträtt och målade ofta vänner och kollegor från finska litterära och konstnärliga kretsar. Hans målningar från denna period kännetecknas av sina djärva färger och uttrycksfulla penseldrag. Myntti dog i Helsingfors 1943 vid 52 års ålder. Hans verk anses nu vara ett av de viktigaste exemplen på finsk modernism.

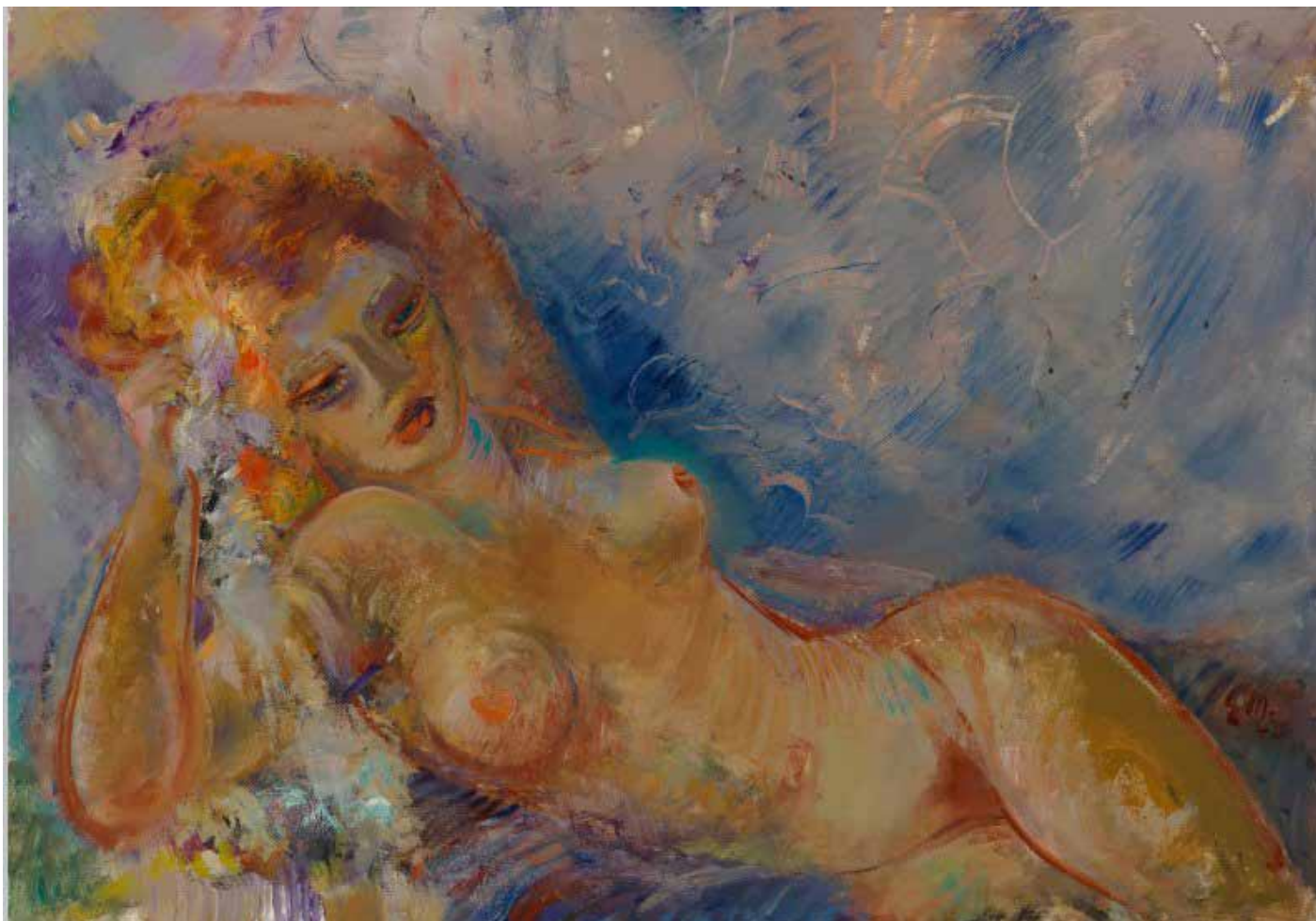
Eemu Myntti (1890-1943)

Myntti was born in Vaasa in 1890. He began painting at a young age and studied at the Finnish Art Academy in Helsinki. In the 1920s, he began to focus on portraiture, often painting friends and colleagues from the Finnish literary and artistic circles. His paintings of this period are characterized by their bold colors and expressive brushwork. Myntti died in Helsinki in 1943 at the age of 52. His work is now considered to be among the most important examples of Finnish modernism.

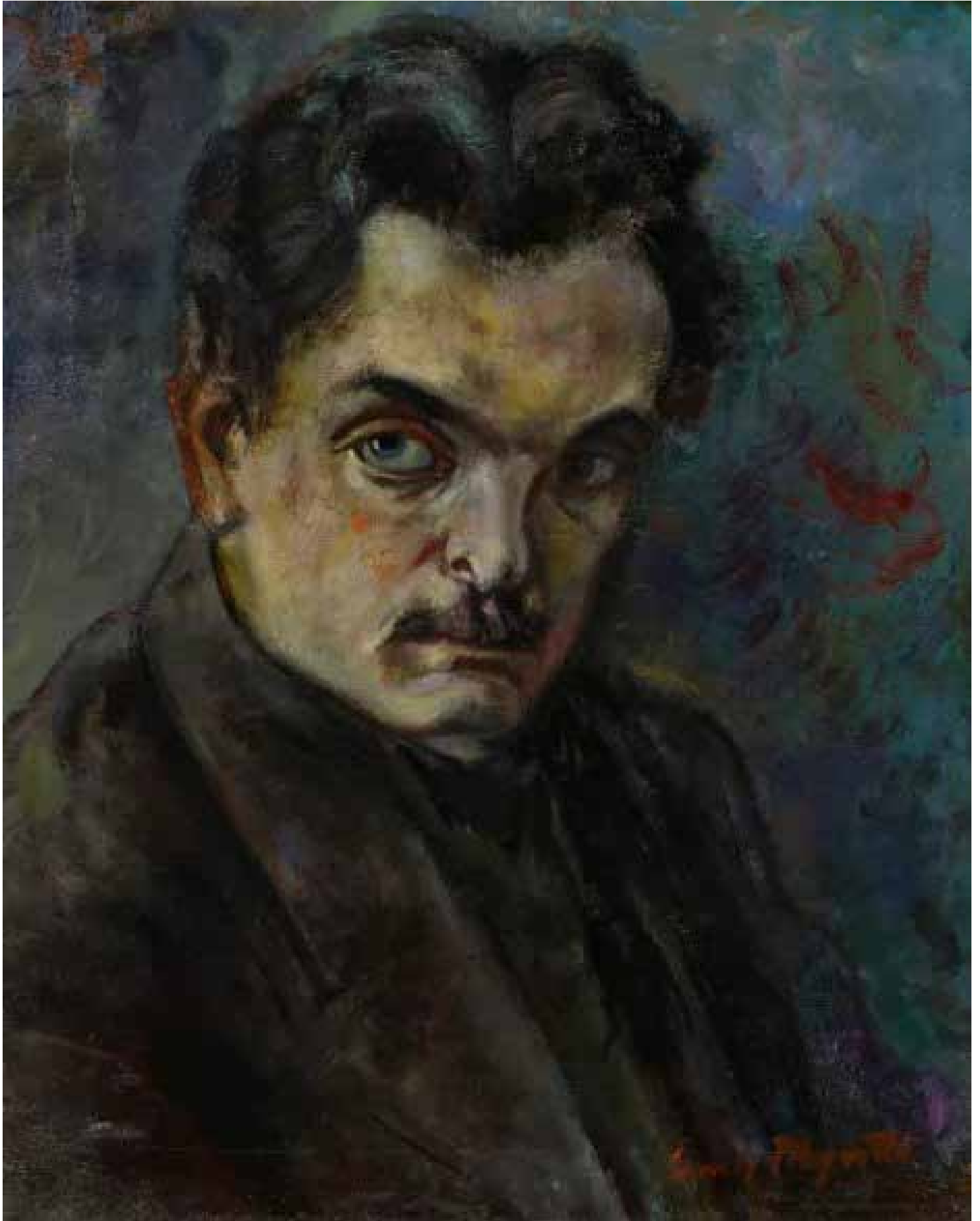
In Ukrainian:

Еему Мінтті (1890-1943)

Мінтті народився у Ваасі в 1890 році. Він почав малювати в молодому віці та навчався у Фінській художній академії в Гельсінкі. У 1920-х роках він почав зосереджуватися на портреті, часто малюючи друзів і колег з фінських літературних і мистецьких кіл. Його картини цього періоду характеризуються сміливими кольорами та виразним мазком. Мінтті помер у Гельсінкі в 1943 році у віці 52 років. Зараз його роботи вважаються одними з найважливіших зразків фінського

Maija. 1938

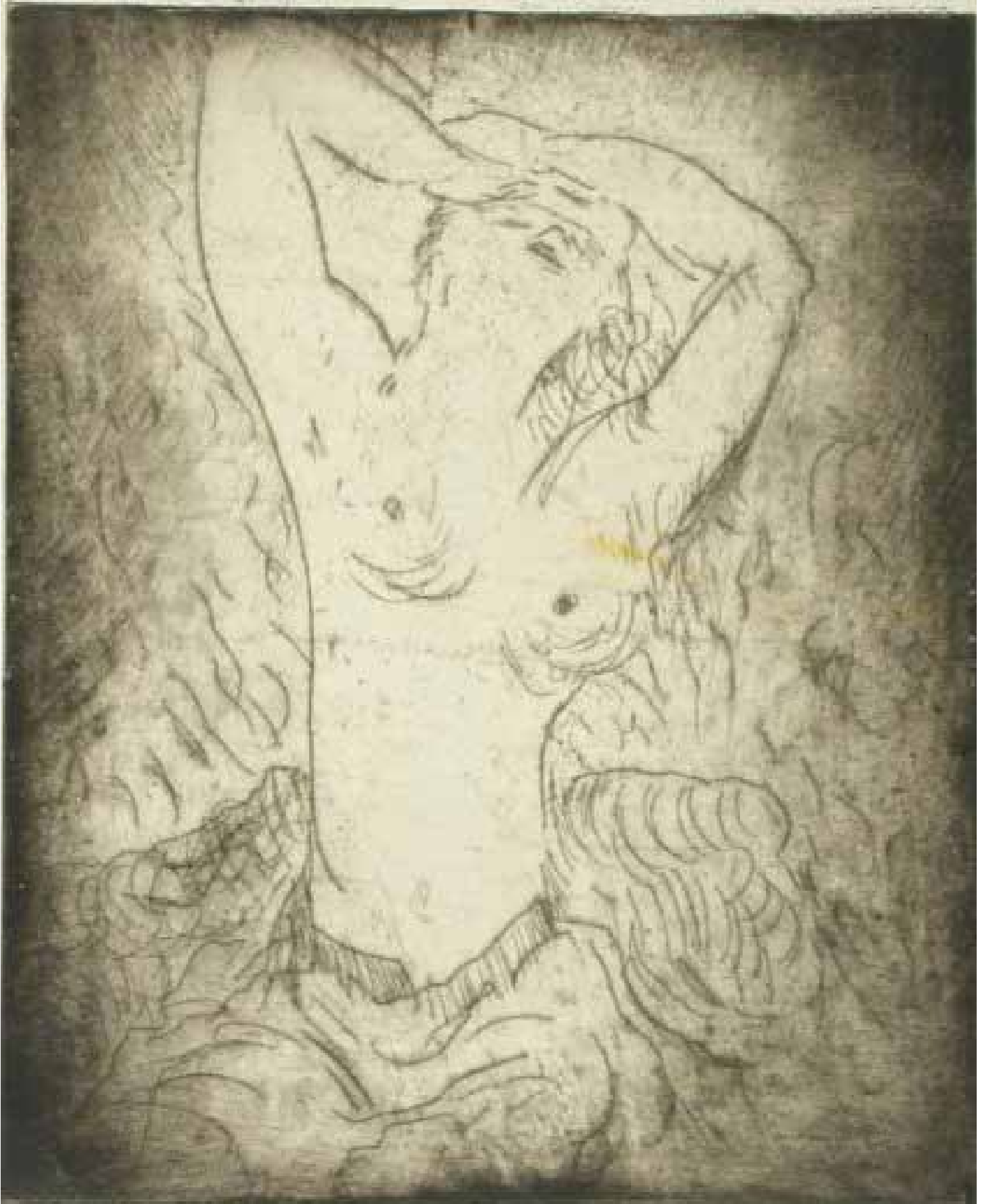

Toivo Kuula

Maria Andersson, 1931

Alaston malli, puolivartalo, 1938

